BUDAPEST, 1943. JANUÁR 20. — III. ÉVFOLYAM 4. SZÁM.

Ára 20 fillér

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

ELLENROHAMRA INDULNAK A GRÁNÁTOSOK

CIPRUS SZIGETÉN IS
AMERIKAI CSAPATOK TANYÁZNAK...

NICOSIA PIACA
a háttérben az ősi Szent Szofia templommal, Ciprus gyönyörű szigetén

Olasz híradás szerint, Ciprust, az angol koronagyarmatot, amerikai egységek szállották meg. Ez a rövid jelentés, rendkívül fontos új lehetőségekre utal a Földközi-tenger Keleti medencéjében. **A török partvidék** látótávolságban fekszik Ciprus szigetétől, de közel van nagyon **Egyiptom** és **Palesztina** s a térképre vetett egyetlen pillantás megmutatja, hogy miért harcoltak Ciprusért a történelem folyamán az egyiptomiak, a perzsák, a macedóniaiak, a római légiók, a keresztes lovagok, a velenceiek és a törökök... Anglia nem harcolt ugyan érte, de 1878-ban **„védnöksége"** alá vette Ciprust, 1914-ben **elfoglalta** és 1925-ben **koronagyarmattá alakította át** ezt a görög lakosságú szigetet, amelynek népe **sohasem ismerte el lelkében az angol fennhatóságot.** A hatalmas iramban kiépített tengeri és légi támaszpont nagy ugródeszka. **Építették az angolok... Használják az amerikaiak...** Hogy mire? — az még homályos kérdés, de bzonyára nem Anglia és nem Európa érdekében hajóztak el ilyen messzire Amerika katonái.

↑ **KYRENIA KIKÖTŐJE**
A hátttérben a szép Pentadaktylos, a violaszínű „ötujjhegy", — Ciprus regényes látványossága

← **LE ANGLIÁVAL!**
A ciprusi görög lakosság utolsó, elkeseredett tüntetése, halálfejes zászlók alatt, az angol uralom ellen, az új világháború előtt. A kormányzósági épületet is felgyujtották a tüntetők...

↓ **A CIPRUSI ANGOL KORMÁNYZÓSÁG FŐÉPÜLETE**
Az őslakók a tájat is gyülölik...

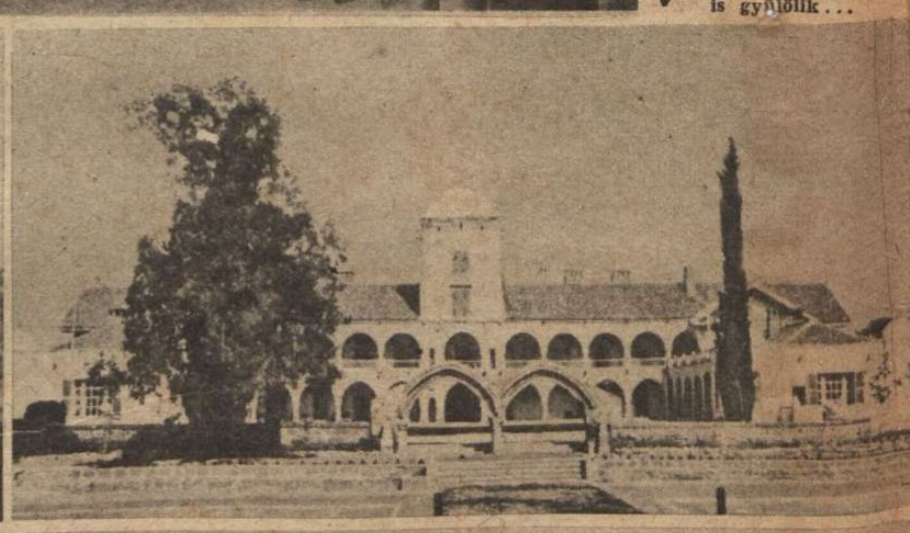

A SZENT MIKLÓS-TEMPLOM ROMJAI FAMAGUSTÁBAN. Köréje az angolok modern üzleti negyedet építettek. A templom mögött terül el a nagy repülőtér, amely megtelt amerikai gépekkel...

FAMAGUSTA VÁRA
A bejárat fölött a velencei oroszlán hirdeti az olasz város százesztendős uralmát Cyprus fölött...

HÉTRŐL HÉTRE 7

V

Egyszerű igazságok

kormányozzák az emberiség életét a nagy válságok idején s akik képtelenek határozottan és hittel cselekedni a feltámadt veszedelem óráiban, azok bizony csak a zavart és a pusztító tanácstalanságot növelik akaratgyönge, bávatag okoskodásukkal. Az értelmes gazda eltűnődhetik csendes pipaszó mellett az eperfa árnyékában azon, hogy mit is cselekedjék, ha — Isten ne adja — tűz üt ki a portáján, de amikor már lángot vetett a tető, csak ugrani lehet s oltani a tüze, minden izom- és idegszál megfeszítésével. Ki hallgat ilyenkor a faluban az olyan emberre, aki azt mondja: „álljunk meg atyámfiai s beszéljük meg a helyzetet, mert balra is lehet kerülni a vödörrel. meg jobbra, s a szél is megfordulhat, meg mit lehessen tudni, hogy mire jó ez a tűz, hátha a szomszédnak nagyobb kára lesz belőle s egyébként is mit futkostok, majd csak lesz valahogy s holtjába hamvad a vörös kakas magától is...“ A falu bolondnak nevezné az ilyen henye fecsegőt, de országokat és földrészeket mardosó lángtengerek világánál, nyugodtan szónokolhatnak így korunk farizeusai. Olyan kényelmes, előkelő s borzasztóan intellektuális a világfájdalmas, únott hanghordozás, a finom nyögdécselés az évszázad eldurvulásáról s a szellem embereinek állítólagos lebecsüléséről, oyan kiszikkadt, terméketlen és nagyképű a pártatlanság irodalmi ünneplése, hogy a józan közvélemény tényleg joggal botránkozik meg a félresettenkedők viselkedésén, akik a hirhedt elefántcsonttorony várurainak képzelik magukat, pedig csak szellemi — vagónlakók egy elhagyatott mellékvágányon, amelyről régen s örökre elvágtatott az idők mozdonya...

Az élet tűzvihara

más viselkedést parancsol! Szép volt, jó volt a töméntelen irodalmi élvezet, az angol és a francia regény, a körbebarátkozás a világ minden táján igen értékes és szintén — humanista úriemberekkel, szép volt az álom a nemzetközi békéről, kövér, mosolygó bankárok családi részvénytársaságának vezetése alatt, jó volt hinni, hogy néhány könyvíró széplélek megszünteti a háborút s ellenségeink könnyes bánattal visszaadják azt, ami a miénk, — de a könnyű világpolgári szórakozások és a kedves remények irgalmatlanul megbuktak. Egyébként is, kik ringatták magukat csalóka álmokba? Néhányezer ember; fellengős jószándékkal, idegenséggel, vagy tudott rosszindulattal. A többiek, a dolgozó magyar milliók ismerték és vallották a szívük mélyén a megdönthetetlen, egyszerű igazságot, hogy vagy itthon, a saját hazájukban lesz jobb dolguk, vagy sehol, mert a sors csak ezen a földön verheti s áldhatja őket. Nem segít mirajtunk senki, ha mi nem segítünk magunkon. Ez az egészséges népi ösztön sugallata úgy a békében, mint a háborúban. S mert háború van, szent az életvédő nyugtalanság, a cselekvő akarat s a veszély bátor elhárítása! Egyetlen magyar honvéd harca, vére, ezerszer drágább, fontosabb, mint a csilingelő szavakba kanyarított sok búbánatos sóhajtozás az irodalmi kerítések mögött, — arról, hogy így se jó, meg úgy se jó, s milyen más volt azelőtt, óh — és nem maradt más, csak a spekuláció... A katona a fronton, a bányász a föld mélyén, a munkás az esztergapadnál, a földmíves a szántóföldön, a hivatalnok, a vállalkozó, a mérnök, az orvos, a tanító a maga munkahelyén, a szociális munka apostola, az író, a politikus, a magyar asszony és leánya, a levente, a fiatal, az öreg, — egész élő teste népünknek, — csak a reánkszakadt óriás harcot vívhatja minden erejével és elszántságával. S ha ez a tiszta hit összeforrasztana bennünket, begyógyulnának mély sebeink, s elfelejtenénk a hiú torzsalkodásokat, egymás becsületes segítésében.

Örökké éhes hiénák

mohóságát bélyegezte meg Dr. Szemák Jenő, a budapesti büntetőtörvényszék elnöke, az évnyitó ülésen tartott beszédében. A gazdasági élet hiénáit, az újabban hozott szigorúbb törvények megtorló intézkedései sem birták emberi belátásra s a társadalmi közösség tiszteletére és ezért jelentette ki a magasrangú bíró, hogy az államrezon érdeke volna, ennek a bűnöző típusnak minden eszközzel való kiközösítése a magyar közéletből. Akik tisztességes munkával, szakértelemmel és szorgalommal keresik meg kenyerüket s akiknek a háborús helyzet keresztjét, családjukkal együtt hordozniok kell, egyre súlyosabban érzik a spekulánsok, az árdrágítók és a lánckereskedők lelkiismeretlen üzelmeinek következményeit s szívből örülnek annak, hogy az igazságszolgáltatás őrei a fogyasztó kisemberek fokozott védelmének szükségét hangoztatják. Az átfogó nagy elvek s a törvényes rend hatalmas boltozata alatt, minden kis igazságtalanság megtorlása, a nemzet jogérzetét s a belső összetartást erősíti. „Az igazságszolgáltatás az az alap, amelybe a nemzet sorsa be van építve“, — mondotta Szemák Jenő. „Az igazság örök fénye mindig átsegítette a társadalmat a reá minduntalan leselkedő káoszon. Az igazságba vetett hit tartja ébren a lelkeket, virraszt a sötétségben, élesíti az elmét és acélozza a küzdő erőt. Ez a hit tartotta együtt s ösztönözte jobb jövőt kiharcoló erőfeszítésre nemzetünket a tatárjárás, a törökvész, Világos és Trianon kilátástalan sötétségében. És ezért a hitért áll ma a harc Európa keletén, életre-halálra. Mert az igazság érvényesülése jelenti az egészséges életformákat, az Istenhit, a szellem, a becsület és a jog uralmát; mindent, amiért élni érdemes...“ A magyar bíró hite, a magyar népé s ebből a hitből sugárzik fény a jövendőre.

Panaszkodik

a legtekintélyesebb angol folyóirat, a Nineteenth Century, hogy Angliának nincs céltudatos külpolitikája s abban a veszélyben forog, hogy a háború után, elveszti a békét... Minden értelmes európai ember, közelről megismerheti ebből az átfogó, nagy tanulmányból az angol politikai gondolkodás szétesettségét, tanácstalanságát és ellentmondásait s megtanulhatja dióhéjban azt is, hogy mi vár a szárazföld népeire, Anglia felülkerekedése esetén. A londoni cikkíró szerint „ha nem sikerül Németországot kiszorítani Szovjetoroszországból és Kelet-európa földjéről, akkor a németek megnyerik a háborút, bármi történik is nyugaton, viszont, ha a szövetségesek csak a háborút tudják megnyerni, a tartós béke biztosítása nélkül, akkor jobb lenne azonnal kiegyezni a németekkel... Az angol külpolitikai célok hiánya csak meghosszabbítja a háborút, pedig minél hosszabb ideig tart a fegyveres küzdelem, annál inkább megjavulnak Németország győzelmi lehetőségei... Anglia bizonytalansága kényszeríti az európai népeket arra, hogy vagy a német birodalom, vagy Szovjetoroszország oldalára álljanak, a szovjetet pedig arra kényszeríti, hogy Középeurópa országait egymásután uralma alá hajtsa... Anglia elveszíti lassan minden befolyását s a népek megszokják. hogy más szövetségekben keressék boldogulásukat. Ezen a válságos helyzeten segíteni kell, — mondja az angol cikkíró, — olyan világos, egyenes külpolitikával, amely meggyőzi a népeket a pártatlan angol döntőbírói szerep feltétlen szükségéről. Csak Anglia biztosíthatja ugyanis az igazságos egyensúlyt, s a tartós békét a következő nyiltan vállalt hatalmi célok alapján: Olaszországot le kell verni s flottáját oda kell ajándékozni „Jugoszláviának“ és Görögországnak s mivel ezeknek a szeretett szövetségeseknek még több hajóra van szükségük, a lefoglalandó olasz hajógyárakat is rendelkezésükre kell bocsájtani, hogy kiépíthessék a Balkán tengeri hatalmát... Európa keleti részén három államzóna maradna csupán; az északi zónát Lengyelország, a középső zónát „Csehszlovákia“ s a déli zónát „Jugoszlávia“ vezetné... „A cseheknek két feladatuk lenne a középső zónában: kiirtani Ausztriából a pángermanizmust s a magyarokból a revizió gondolatát...“ Németországot illetően az volna a legjobb, ha Berlinben kitörne a kommunizmus s akkor a rajnai iparvidék csatlakozna Franciaországhoz, az angol döntőbírói fölény elismerésével. A sziléziai nagyipart átvennék a szövetségesek, majd levernék valahogy a német kommunizmust s kiigazítanák a határokat „a stratégiai szükségszerűségek“ figyelembevételével. A Szövetség, — de különösen Anglia, — továbbra is fegyveres készültségben maradna... Ezt az őrült és naiv tervet nevezi a Nineteenth Century aktiv külpolitikának s az ítéletvégrehajtó Angliát, „az emberiség jótevőjének!...“ S ha ez jótétemény, hol kezdődik az angol politikusoknál a határtalan gonoszság és a — pokol?...

Nem kell a zsidó?

A francia hírszolgálati minisztérium hivatalosan kiadott jelentése szerint, az angolszász hatalmak hosszú, bizalmas tárgyalások után, megegyeztek egymás között abban, hogy több 10.000 zsidót kitelepítenek Francia-Északafrikába, egyelőre a demokrata országokban elhelyezkedett emigráns izraelitákból... Magyarul és szépítő fátyol nélkül a hír azt jelenti, hogy az angolszászok már a maguk gyarmatterületének tekintik Északafrikát s egyben szabadulni óhajtanak Juda érzékeny kebelreborulásokkal befogadott, bolygó fiaitól. A kivándorolt zsidók csodálatos értékéről éveken át dicshimnuszokat zengett a nemzetközi sajtó, megünnepelték őket a demokráciák „szabad“ földjén, zene, bankett, fénykép, vezércikk, ünnepi szónoklat hirdette a fajegyenlőséget s a szörnyű barbárságot, amely vándorútra szorította a kiválasztott nép legjavát. Kellett ez a cikornyás parádé és a műlelkesedés, elhitetni a nemzsidó tömegekkel, hogy jó üzlet az idegenek beáradása. A sikerült nyilvános előadások után, a meghatott zsidók szétrebbentek a vadonatúj hazákban s hozzáláttak régi mesterségükhöz, amelyről a zsidó Marx Károly, minden kommunisták atyja, mint fajának szakértője, 100 esztendővel ezelőtt írta a következőket: „Mi a zsidóság világi alapja? — Az önzés „Mi a zsidóság világi kultusza? A csere Mi az ő világi istenük? A pénz...“ Az emigráns zsidók Marx—Mandobáj szabatos meghatározásának szellemében tevékenykedtek a vendéglátó országokban is, a világ minden táján ismert következményekkel. A végrehajtó hatalom komoly hivatali helyiségeiben már nem volt szükség a tényeket leplező frázisokra s az illetékesek a vendégzsidók csendes eltávolítása mellett döntöttek. Menjenek Afrikába. Más földjére... Akárhová, csak menjenek!... De mi marad meg ilyenformán a zsidókérdés rendezése ellen uszító demokrata szólamok — erkölcsi alapjaiból?...

LELŐTT SZOVJET REPÜLŐGÉP VELIKIJE LUKI KÖRZETÉBEN, AHOL AZ ELKESEREDETT KÜZDELEM VÁLTOZATLAN HEVESSÉGGEL DÜHÖNG

MEGÉRKEZTEK A PÁNCÉLOSOK A ROHAM TÁMOGATÁSÁRA
A szovjet csatatérek nyílt síkjain, végeláthatatlan területeken tombol a harc s a hősiség bámulatraméltó erejével védik a tengelyhatalmak katonái Európát a vörös zsarnokság ellen.

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

A szovjethadszíntéren lezajló események vázolásánál már csődöt mond a jellemzés és a leírás. Fehér hóval borított száz és száz kilométeres arcvonalakon, szakadatlan áradatban hömpölyög előre a vörös hadsereg, támad s hullámai véresen összeomlanak, támad újra s új halálos csend következik a védőállások sáncai előtt, de a borzalmas veszteség nem szünteti meg a vad kísérletezéseket. A szovjettábornokok már szétrádióztatták a győzelem híreit a világ minden tájára s hullahegyek árán próbálják bizonyítani az előreigért sikert. A tengelyhatalmak csapatai példátlan hősiességgel védik állásaikat, s ma már nemcsak a katonai szakértők, hanem a legegyszerűbb emberek is tudják, hogy a fegyelmezett, és elszánt, kiváló tűzhatás fölött rendelkező védelem megközelítőleg sem szenvedhet olyan szörnyű veszteségeket, mint a rendszertelenül és erőszakoltan támadó fél.

A szovjethadszíntéren a vörös hadsereg, január elseje és 10-ike között 624 páncélost veszített, ezen a héten pedig a hadijelentésekből összeszámoltan, 732 harckocsit! Ezek a jellemző számok rikítóan rávilágítanak a szovjethadviselés módszerére s a fékevesztett anyag- és emberáldozat nagyságát is megsejtetik. Ha rendbe is hozta a szovjet az Uralon innen és túl a még rendelkezésére álló hadiüzemeket, akkor sem hiheti el senki, hogy *háromhetenként 1356 páncélos s a képzett vezetők elvesztését hosszabb időn át hirtelen letörés nélkül kibírja! Csak az elmúlott hét harcaiban a tengelyhatalmak hadereje 277 szovjetrepülőgépet pusztított el, nehány repülőgép elvesztése árán, s nem csoda, hogy a demokrata szövetségesek most már érezhető nyugtalansággal tekintenek a szovjetfront várható eseményei elé. Cyrill Falls,* az ismert angol katonai szakíró nagy feltűnést keltő cikkében megállapította, hogy a szovjet, megmaradt támadó erejével *sohasem tudja többé az elfoglalt területeket felszabadítani s* a kétségtelenül fontos és nagyszabású téli támadások végső eredménye csak igen szerény területi nyereség lehet. A téli hadjárat végső eredménye súlyosabban nehezedik majd a szovjetre, mint a tengelyhatalmakra, mert máig sincs semmi komoly nyoma a német védekezés helyi jellegű megbénulásának sem. Az angol szakértő véleményéhez még hozzáfűzhetünk annyit, hogy Németország hadműveleti céljaiban *nem szerepel komoly akció a téli hónapok idejére,* a védekezésre való szorítkozás tehát természetes, indokolt és előre meghatározott terv alapján történt. Az elmúlott esztendőben is kivárta a német hadsereg a *nyári időszakot,* de a hadműveleteknek kedvező időben, feltartóztathatatlanul előrenyomult s újabb hatalmas területeket ragadott ki a vörös uralom igájából.

A döntő fontosságú katonai kezdeményezést ma is változatlanul a német hadsereg vezetősége tartja kezében és a felbecsülhetetlen áldozatokkal kicsikart szovjet részleteredmények nem változtatják meg a keleti fronton kialakult s általánosnak nevezhető erőviszonyokat. Európa védelmezői rendkívül nehéz, súlyos csatákat vívnak, a szovjetrohamok hevessége csak itt-ott gyengül el s újra fellángol nehány nap múlva, a tél embertelen próbára teszi a csapatok ellenállóképességét, de a front rendületlenül állja a süvítő vihart, s felőrli a vörös hadsereg legjobb tartalékait. *A végsőkig megfeszített nagy küzdelem pedig, csak késő tavasszal hajlik az utolsó felvonásba ...*

Igen élénk volt a hét folyamán a *Murman-vasút* ellen indított légitámadások hosszú sorozata. *Murmanszk* kikötőjében német harcirepülőgépek több kereskedelmi hajót elsülyesztettek, s árúval megrakott vonatokat robbantottak fel. A *Ladoga-tótól* délre a vörösök hatalmas támadásokat indítottak s egyes helyeken betörtek a német állásokba, de a heves ellentámadások során, a megszerzett területeket újra elvesztették. Az *Ilmen-tótól* délkeletre minden nap megismétlődtek a szovjettámadások, s összeomlottak az elhárítás nehéz tüzében. *Velikije Luki* térségében a harcok tovább tartanak. *A szétlőtt városka helyőrsége hősiesen ellentáll, s a felszabadító csapatok tért nyertek az előnyomulásban. A középső arcvonalon* a tengelyhatalmak rohamcsapatai sok ellenséges harcberendezést megsemmisítettek s többszáz foglyot, löveget és harcfelszerelést zsákmányoltak. *Sztalingrád védőrségét dühödt erővel ostromolták a hét folyamán éjjel-nappal, s a harckocsik százait vezényelték rohamra a kiépített német sünállások ellen.* A vörös gyalogos, páncélos és gépesített erők ellen a németek elkeseredett harcokban megvédték állásaikat. A *Don mentén* a magyar csapatok többször visszaverték a támadó ellenséget. A *honvédvezérkar főnökének* jelentése szerint a bolsevista támadási kísérletek az elmult héten a magyar hadsereg arcvonalára is kiterjedtek. A minusz 20 fokos hidegben jelentős ellenséges erőkkel végrehajtott és páncélosokkal is erősen támogatott bolsevista támadások a magyar és a támogató német csapatok kemény ellenállása folytán csak helyi sikerekre vezettek. A hősiesen kitartó csapatrészek harca és a kellő időben végrehajtott ellentámadások eredményeképpen *a betört ellenséget sikerült elreteszelni.* A magyar csapatok több saját vállalkozást hajtottak végre, amelyek során az ellenségnek nagy veszteségeket okoztak, sok földerődöt felrobbantottak és fegyvereket zsákmányoltak. A magyar repülők éjjeli bevetésekben eredményesen bombázták az ellenség elhelyezési körleteit és csapatrészeit. Légvédelmünk 2 ellenséges repülőgépet lelőtt. *A magyar és a szövetséges katonai körökben*

A MAGYAR FUTÁR KÉT SZENZÁCIÓS KÉPE A MEGGYILKOLT DARLAN ADMIRÁLIS ALGIRI TEMETÉSÉRŐL
Jobboldali képünkön Darlan felravatalozott koporsója, Algir kormányzósági palotájában.
Baloldali kép: Algir francia lakossága felsorakozik Darlan koporsójának megtekintésére. A cselszövések és gyilkosságok sötét rejtelmeiben a franciák, csak az idegen nagyhatalmak egymás elleni versengését érzik és látják ...

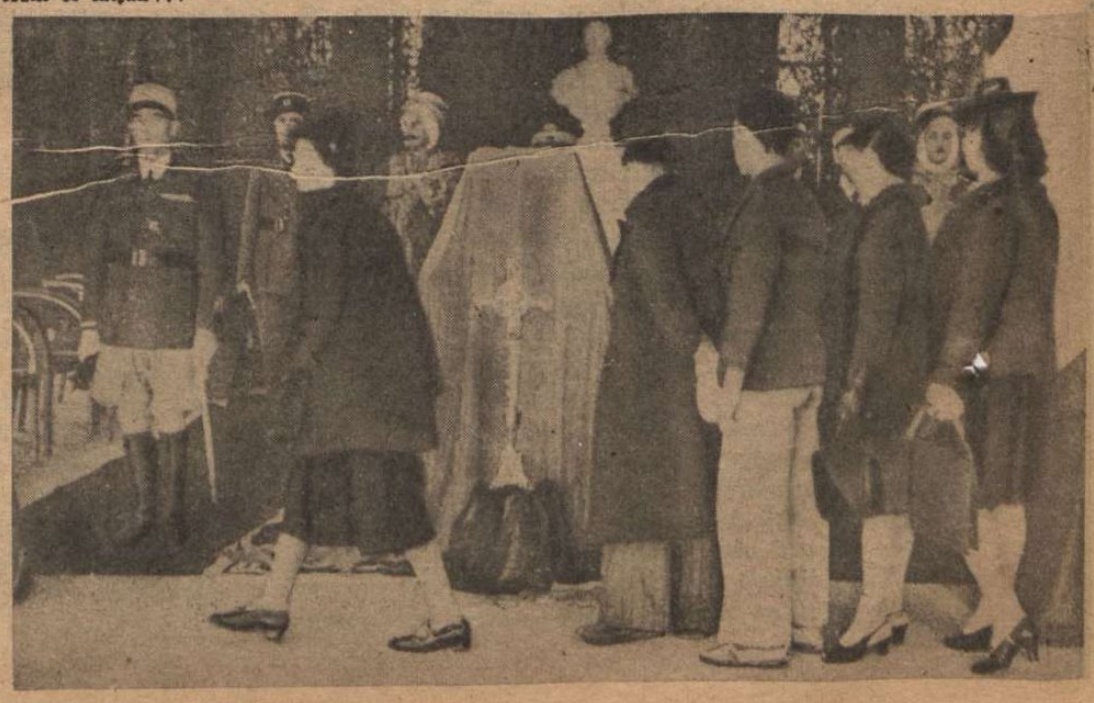

MARKOS LAJOS: PÁNCÉLOS TÁMADÁS
A budapesti „Művészet a háborúban" című kiállítás magyar anyagából

Nr 4 Berlin C 3173 234 15/1 1815 •
Magyar Futar Budapest 2/Ungarn Postfach 37

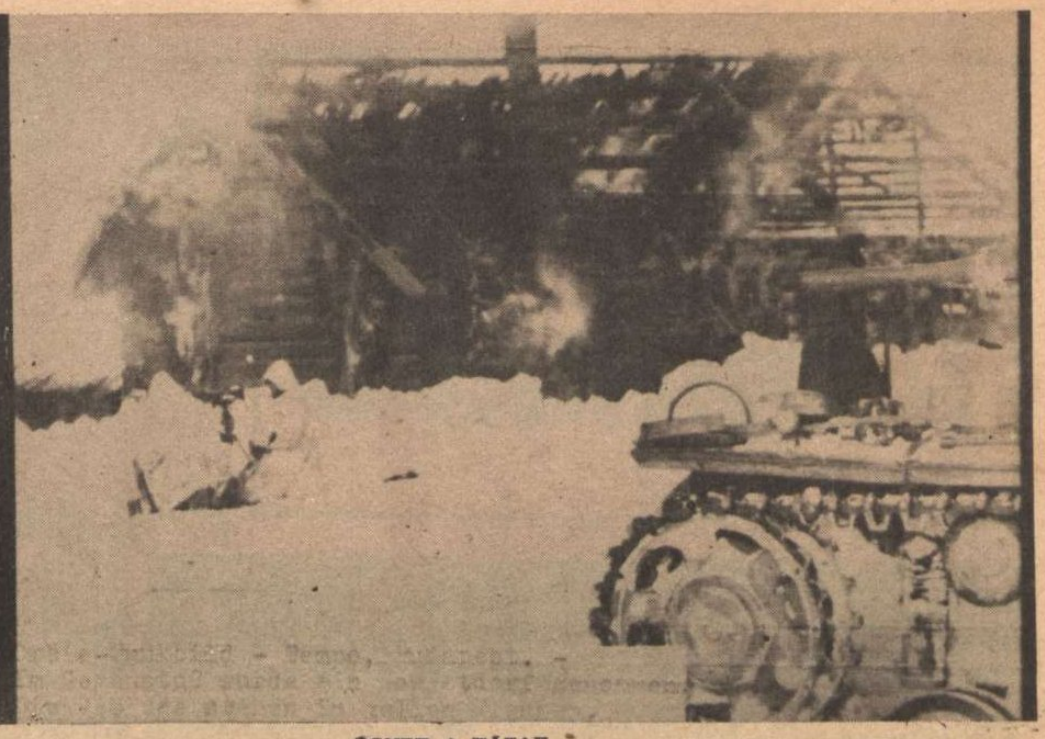

ÉGNEK A HÁZAK
a vörösöktől ellenrohammal elfoglalt faluban, az új, nagy harcok színhelyén.
(A Magyar Futár rádióképe)

ÉS ÚJ FORDULATOK

teljes elismeréssel adóznak a harcban résztvett magyar kötelékek hősiességének és talpraesett magatartásának. Egyes honvédcsapatok az ellenség egymást követő rohamhullámai között és azok hátamögött elszigetelt helyzetben maradva is tovább küzdöttek, végig kitartottak, s lehetővé tették az ellentámadásra rendelt kötelékek számára, az ellenség elreteszelését.

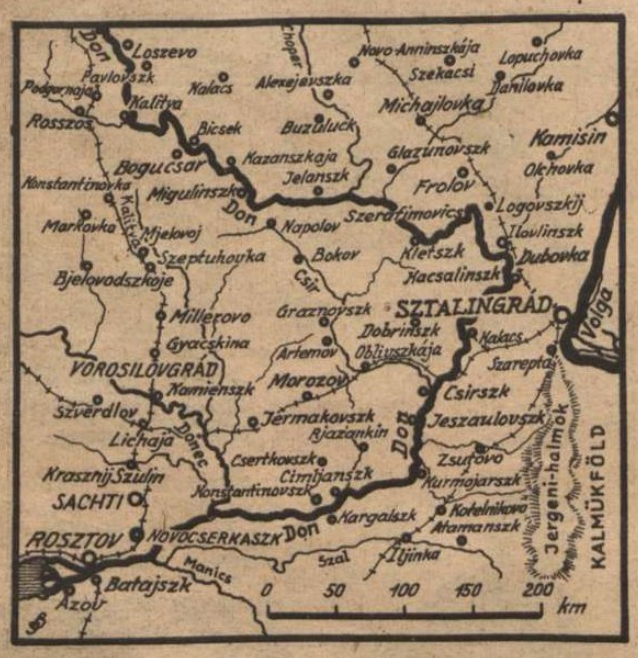

A vörös támadások súlypontja jelenleg a Kaukázus és a Don közötti frontszakaszra esik, a folytatólagos támadások azonban megismétlődő kudarcokba fulladnak. A szűkszavú hivatalos jelentésekből is megállapítható, hogy a szovjet ebben a téli hadjáratban végzetét keresi és meg is találja...

A *tengereken* dúló nagy küzdelmekben, a német tengeralattjárók lankadatlan hevességgel folytatják támadásaikat s félelmetes eredményeiket az angolszász sajtó is elismeri. *Az Atlanti óceánon teljesen megsemmisítettek egy hatalmas amerikai karaván*t, *amelyből először 13 tartályhajót, 124.000 tonnát, majd újabb 2 tartályhajót, 17.000 tonnát elsülyesztettek és 4 tartályhajót megtorpedóztak.* A karaván üzemanyagot szállított az északafrikai hadseregnek s az értékes rakomány elvesztése súlyosan érinti az angol-amerikai hadvezetőséget a francia gyarmatokon. Más tengeralattjárók az Atlanti óceán északi és déli részén *72.000 tonnát sülyesztettek el*, s egy német búvárnaszád Bengázitól északkeletre 3 gőzöst, összesen 12.000 tonnát torpedózott a tenger fenekére. *Algir* és *Bougie* kikötőjében a német és az olasz repülőgépek bombáztak szét több nagyobb hajót. *A legújabb hírek szerint olasz könnyű tengeri egységek betörtek az algiri kikötőbe és megtámadták azott tartózkodó angolszász hajókat.*

Tunéziában erős páncélos csata fejlődött ki, amely még nem ért véget, az előjelek szerint azonban az angol és az amerikai haderő most sem tud komolyabb eredményeket elérni. A német és az olasz repülők állandóan bombázzák az angolszász gépkocsitáborokat, és gyülekezőhelyeket s heves és sikeres légicsatákat vívnak ellenfeleikkel. *Déltunéziában* a tengelyhatalmak csapatai szétverték az előnyomuló angolszász hadoszlopokat. *Libiában Montgomery hadserege megpróbálta a német-olasz páncélos hadsereg délről való átkarolását.* A kifejlődött heves harcokban a nagy ellenséges páncélos csoport csatát vesztett, s 35 szétlőtt angol harckocsi maradt a csatatéren.

Francia Északafrikában a politikai helyzet még mindig nem tisztázódott s az angol-amerikai ellentét durván kiélesedett. Egyes amerikai lapok „*szemérmetlen támadásnak*" minősítik *Eisenhower* bírálatát, s nyiltan követelik a megtorló intézkedéseket. Az angolok és az amerikaiak most egymást okolják Tunézia gyors meghódításának elmulasztásáért, pedig mindkét nagyhatalom gyorsan nyomult előre, amíg tökéletesen hiányzott az ellenállás...

Az afrikai hadszintereken a hosszú előkészületek után nagyobbszabású hadműveletek megindítását várhatjuk.

Anglia súlyos tengeri veszteségeit az európai szárazföld egyes részeinek légibombázásával próbálja megtorolni. Brit bombázók berepültek *Nápoly* és környéke fölé, s *Nyugatnémetország* fölött hajtottak végre zavaró berepüléseket. Bombázták *Essen* városát s berepültek *Nagy-Berlin* fölé is. A polgári lakosság veszteségeket szenvedett. Német harcigépek Angliában *Sunderland* városának hajógyárait támadták meg, ahol a bombázás hatalmas tüzeket okozott. *Cripps*, az angol repülőgépgyártás minisztere egyik beszédében avval fenyegetőzött, hogy az elmúlott két hónap arányalagos nyugalma után az angol légihaderő teljes erejével támad a közeljövőben Németországra és Olaszországra. *Ezeknek a támadásoknak és igéreteknek következményeit már a multból ismerjük.* Ha Anglia megkisérli a fegyveres mérkőzésekben elszenvedett csapásokat a polgári lakosság terrorizálásával megbosszulni, akkor a szükségképpen bekövetkező ellenintézkedések Angliában okozzák majd a nagyobb tüzeket. *A hadviselés lovagias szabályainak betartása, elsősorban a gyöngébb érdeke s a fegyveres mérkőzésben Anglia máig sem bizonyította be, hogy ő volna az erősebb. A hadiszerencse ingadozása átmeneti, de a hadierő győzelme tartós bizonyosság s ez a tengelyhatalmak jövendőjének biztosítéka...*

JAPÁN TENGERALATTJÁRÓ TORPEDÓJA SZAKÍTOTTA BE
ennek az amerikai szállítóhajónak oldalát. A féloldalra dőlt nagy hajó pillanatok alatt elsülyedt...

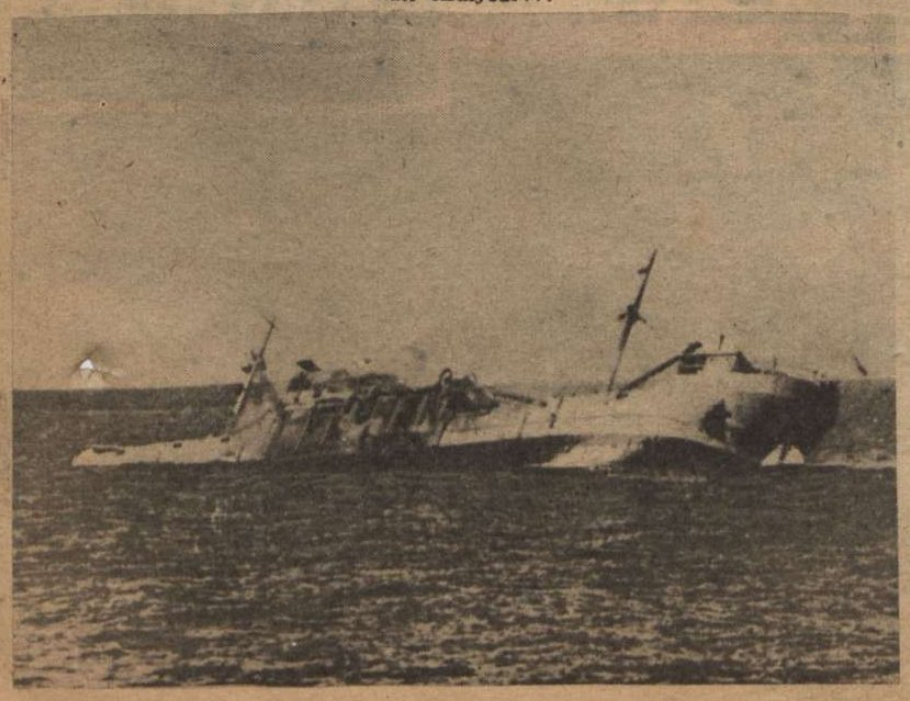

JAPÁN ÉJJELI TÁMADÁS
a Csendes Óceánon, az amerikai hadiflotta Új Guinea felé igyekvő egységei ellen. A fellángoló tüzek egymásután pusztítják el az amerikai hajókat.

MAGYAR KÉPHÍRADÓ

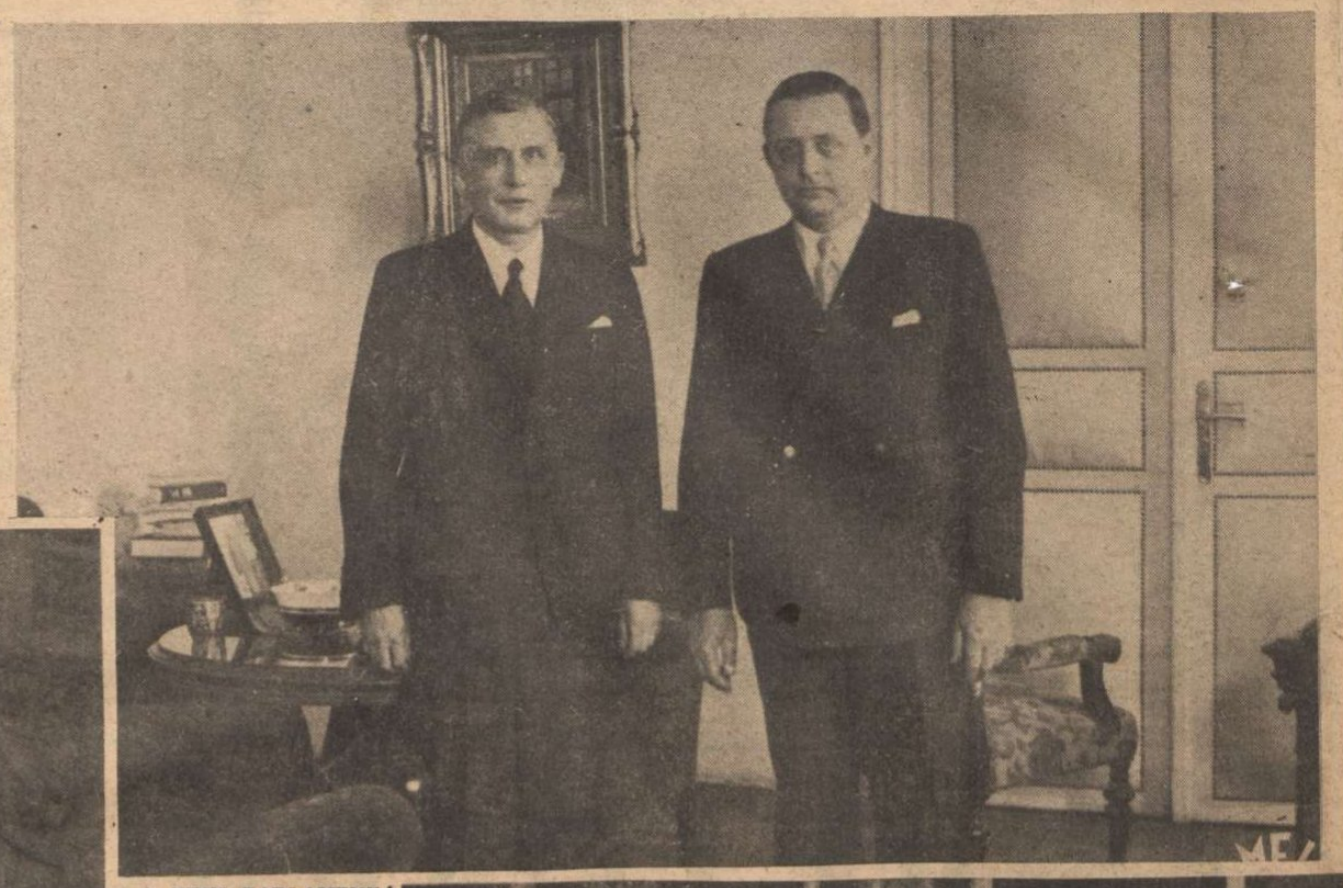

A FINN PARLAMENT ALELNÖKE,
Linkomies Edvin, Ullein-Reviczky Antal rendkívüli követ és meghatalmazott miniszterrel a külügyminisztériumban tett látogatása során

Nagysikerű előadást tartott a finn képviselőház alelnöke, Finnország háborújáról és mai helyzetéről a parlament delegációs termében ←

LINKOMIES EDVIN ELŐADÁSA UTÁN tea volt a képviselőház elnöki termeiben a finn parlament alelnökének tiszteletére. Képünk a teán készült; jobbszélen Linkomies Edvin →

A MŰKORCSOLYÁZÓ BAJNOKSÁGOKBAN a tavalyi győztesek megvédték bajnoki címeiket. Botond Györgyi a női bajnokságban megérdemelten került az első helyre, színes és biztos korcsolyázásával

A férfibajnokságban Kállay Kristóf dr., aki szolgálati elfoglaltsága miatt alig folytathatott edzést, bravurosan megvédte elsőségét. Kállay remek ülő piurettje

MŰVÉSZET A HÁBORÚBAN
A Magyar-Német Társaság január 27. és február 21. között kiállítást rendez a Nemzeti Szalonban a magyar és német háborús művészet legkiválóbb alkotásaiból.
↓ A kiállítás művészi plakátja.

BUDAPEST HÓ ALATT
A kétnapos havazás fehér szőnyeget terített a fővárosra, ahol nagy gondot okozott az utak megtisztítása a hótól. A közlekedés zavartalanságának érdekében most munkásszázadok dolgoznak a hó eltakarításán.

SUOMI HITE ÉS IGAZSÁGA

RÉSZLETEK RAJNISS FERENC FINNORSZÁGI UTINAPLÓJÁBÓL

„Kit bántott Finnország? Mit vétett? Kivel gőgösködött? Kikkel paktált?.... Erős finn parasztok s a kiművelt finn emberfők boldog szövetségben, elégedett, szerény önbizalommal döntötték a fát, építették a vasútat, művelték a földet, bányászták a vasat, rezet, nikkelt, ólmot és a ként, kereskedtek, hajóztak, iskolákat építettek, művelődtek, tanultak s tisztelték emberi alázattal a hatalmas Istent. Mit adhat többet egy kis nép, tiszta és erős szívvel az emberiségnek?...“

1939 végén írtam ezeket a sorokat, testvérnépünk szorongattatásának véres napjaiban s a keserű kérdések újra felriadtak bennem, a karjalai front havas fenyvesei között. Egy elhagyott régi főhadiszállás helyén kóboroltunk éppen. A furcsán épített nagy faház valamikor egy embergyűlölő orosz tábornoké volt, aki nyugdíjas napjait itt élte le az őserdőben, távol a világtól s egy nyirfás dombon építtetett kriptát magának és feleségének. Amikor 1939-ben a vörösök elfoglalták ezt a területet, *Sztalin katonái feltörték a sírt, elrabolni a kis aranykereszteket a holtak nyakából...*

Két évtizedig dühöngött a propaganda Szovjetoroszországban az arany semmiségéről és külföldön komoly arccal terjesztették a vörös ügynökök a mesét, hogy Moszkvában le lehet tenni az utca kövezetére egy aranyórát, mert a kommunizmusban felolvadt elvtársak rá sem néznek heteken át, az ilyenfajta burżsuj hitványságokra, de amikor a vörös hadak más ország földjére léptek, bizony bebizonyították, hogy még a sírokból is összekaparják a megvetett sárga aranyat, ha tehetik... A szovjetseregek kiverése után a finnek emberi kegyelettel rendbehozták a kriptát s görögkeleti pap szentelte be újra az orosz tábornok szétszórt csontjait.

Megrendítő mélységekre világít ez a kis példa s többet árul el az évszázados orosz-finn küzdelem rejtelmeiből, mint sok írott történelmi feljegyzés... Kiegyenlíthetetlen, végzetes különbségek, a népi mult szép vagy borzalmas következményei s az egymással szükségképpen szembekerült jellemvonások bontakoznak ki az örökös háborúból, amelyet a tudósok koronként más és más okokkal magyarázgatnak... *A moszkovita terjeszkedés sohasem nyugodott igaz, mély nemzeti kultúrán.* Százféle népet rohantak le a kozákok, szétforgácsolták a törzsi s vallási különbségeket, szürke tömegbe züllesztették Ázsia finoman tagolt emberáradatát, de nem tudtak újat, szerveset, nagyot és nemzetit alkotni a bénaságba vert népi alkatrészekből! *Minden rosszul beolvasztott néptörzs megkínzott lelkének sötét, zabolátlan indulatait, kétségbeesését, és anarchiáját ömlesztette át a cári birodalom szervezetébe méregnek, észbontó láznak, romlott-tatár, romlott-georgiai és romlott-zsidó végítéletnek: — bolsevizmusnak!...*

Néhány orosz hazafi, a XIX-ik század közepén, félőrülten a gondoktól felfedezte a szörnyű igazságot a moszkovita történelemben és belátta, hogy *népi részekre* kell felosztani Oroszországot, *sok kisebb államra*, megkezdeni előlről az egészséges fejlődést, — de már akkor késő volt. *Lenin azután beteljesítette a cárok örökségét,* szétszaggatta az utolsó természetes kötelékeket is, és Marx-Mardoháj osztályelméletével próbálta *megmenteni* a csődbesülyedt kozák birodalmat. Csak tűzzel, vassal, vérrel, terrorral lehetett a régi úton tovább haladni, amikor *kozák helyett proletárt mondtak, a lényeg* elrejtésére, amely nem változott s ezért nem is válthatta meg lelki romlásától a szovjetbirodalom szerencsétlen népeit. *A vörös nemzetköziségben is a salak forrott a felszínre.* Az ösztönök még durvábbra tompultak és minél nagyobb lett a Szovjetország, annál kisebbre zsugorodott a *népi lélek,* az emberi haladás és fejlődés egyetlen lendítő ereje.

A finn nemzet útja

Suomi józan, akaratos népe is rengeteget harcolt, de a *megmaradásáért.* Kardja *kifelé ütött* — szükségében és külpolitikájában szövetségeseket keresett és becsülettel vérzett kötelességeinek vállalásában, *de a lelkében mindig befelé fordult* s csak népiségének erősítésére törekedett, bámulatraméltó öntudattal. Ösztönszerűen irtózott az alaktalan, tompa tömegektől, ha meg is hódíthatott volna széthullott, idegenszerű népegyvelegeket a határokon.

Már 1686-ban, finn egyházi törvény értelmében nem szolgáltattak ki úrvacsorát az olvasni nem tudó egyéneknek és nem eskették meg őket... A népművelődés folyamata messze

ZUZMARÁS FÁK KÖZÖTT A FINN ARCVONALON

megelőzte a *kötelező állami népoktatást, amelyet csak 1920-ban vezettek be,* de a XIX. század vége felé már csak 7 kisközség volt Finnországban iskola nélkül. A népegészségügy, a szociális munka, sőt a honvédelem terén is hasonló jelenségeket figyelhetünk meg. Először kifejlődött hatalmasan az önsegély s csak azután vette kezébe az állam a legfőbb irányítás munkáját. *A nép maga szervezkedett a svéd és orosz uralom idején. A közösségi szellem, az emberséges együttélés íratlan törvénye, a társadalmi fegyelem, a közerkölcs, a közgondolkodás a jónak és szépnek megbecsülése s a közösen elért eredmények védelmének akarata évszázadokon át kemény próbákban fejlődött közkinccsé s kialakította a szilárd és egységes finn népi jelleget.*

Részleteiben megmagyarázhatatlan a népi sajátosság, mert hiszen az *egyéni különbségek* gazdag széles síkján, a jó és a rossz sokféle keveréke tarkít minden népet; rablógyilkosok, degenerált emberek, bűnösök és aljasok előfordulnak minden társadalomban, s számuk sem megvetendő, de hogy a példánál maradjak, — *finn katonák éppen úgy nem rabolnak ki egy sírt, mint ahogyan az állati szintre szorított szovjetkatonák tömegesen és habozás nélkül megteszik... Ez a népi kultúra különbsége...*

Viipuri előtt, a Mannerheim-vonalon a *szovjet sikertelen támadásánál egy teljes páncélos hadosztály felmorzsolódott.* Közös tömegsírba kerültek s amikor a „békeszerződés" után a szovjet lett az úr a csatamezőn, a vörösök elhordták Viipuri polgári temetőjéből a márvány sírköveket, leverték róluk kalapáccsal a keresztény szimbólumokat, olajfestékkel kommunista csillagokat pingáltak a régi nevekre és feldíszítették ezekkel a csonka kövekkel saját katonáik tömegsírját. Az elámító barbárság és az otromba ízléstelenség legyökereztette lábaimat a pokoli látvány előtt... *Ilyen gondolat finn vagy más európai katonának ítéletnapig sem jut eszébe...*

Láttam frissen elfogott vörös gyalogosokat a fronton, s nem a ruhájukról, nem a harci napok szakállas, bozontos, szaggatott és gyűrött külsőségeiről számolok be, amit minden katona ismer, hanem az *arcokról,* amelyeket a szovjet élet formált kisímíthatatlan vonásokba huszonöt esztendőn át. *Végigborzong az emberen a reménytelenség levérő érzése.* Vizenyős, gyulladt, fénytelen szemek, benőtt alacsony homlokok, tépésre, erős rágásra szélesedett állak, lapos arcélek és földszínű sárgásbarna ráncos bőrrel fedett, kiugró pofacsontok merednek felém a hosszú embersorból. *Tudom, hogy nem egyformák s mégis azok. A bolsevizmus láthatatlan halálos jelet húzott katonáira...* Elkorcsosodott emberek ezek, akiket szándékosan olyan állati életszinten tartottak, *hogy a katonáskodást* — akár a húszesztendős szolgálatot — megváltásnak és földöntúli gyönyörűségnek lássák, érezzék... Meg is halnak, ha kell, mert nincs miért ragaszkodni az élethez. *Talán akkor jobban eteti Sztalin elvtárs a hátrahagyott gyerekeket... Komolyan hiszem, hogy a kommunista uralom óta, a szovjetrabszolgaságba hajtott népek homloka fejenként legalább egy centiméterrel, összesen 180 kilométerrel alacsonyabb lett...*

AZ ELLENSÉG KÖZELÉBEN...

A szovjet foglyok mellett finn katonák haladnak az ellenkező irányban a harcvonal felé! Nem hazulról jönnek, megviselt a ruhájuk, szaunát sem tegnap láttak, habár a front mögött is mindenütt üzemben tartják az egyszerű és rendkívül praktikus finn gőzfürdőket. A finnek nem merev katonák. *Mennek s nem menetelnek.* Szeretnek alul öltözködni meleg gyapjúba, az egyenruha alatt, hogy a nagykabát ne zavarja a mozgást. Lappcsizmájuk könnyedén tapossa a havat, a járásuk hajlékony, alkalmazkodó, sportemberes. Nagy ritkaság a kövér katona. *A finneknél az alak egyformább s nem az arc, mint az oroszoknál.* A hajszín nagyobbrészt „se nem szőke, se nem barna..." Az arcvonásaikban több a keménység s az éles vonás,

A RÉNSZARVAS HŰSÉGES BAJTÁRSA A FINN KATONÁNAK AZ ÉSZAKI FRONTON

← A SZOVJETORVOSOK ÁLDOZATA
Karéliai földműves, akit erdei munkára hajtottak a vörösök s amikor fagyott lábaival összeesett, „szabotálással" vádolták. Végül mindkét lábát le kellett operálni...

APÁTLAN-ANYÁTLAN FINN ÁRVA, EGY KARJALAI MENHELYEN →

MEGÉRKEZETT AZ EBÉD

Szánok hordják a forró levest az első vonalakba, ahol a finn harcosok rendületlen hittel csatáznak a vörösök ellen . . .

MEGFIGYELŐSZOLGÁLATRA BEOSZTOTT LOTTÁK A FINN FRONTON

ÉJJELI PIHENŐ A MELEG FEDEZÉKBEN

A kis görbe kést, a puukko-t álmában sem teszi le a finn katona. Veszedelmes fegyver a közelharcban . . .

mint azelőtt, mert a fiatalok is „öreg harcosok" már a háború negyedik évében. Értelem sugárzik szemükből, egészséges fogakkal nevetnek, sohasem hangosak s mindegyik *„valaki"*, önmagában is. A front legnagyobb részén erdei harcokban verekszenek és ez a *legegyénibb* harcmodor a világon.

Az oroszok tömegben támadnak s rekedt hurrázással, egyre inkább összefutnak, bele a kaszáló tűzbe: a finn szétszórt, kis csoportokban védekezik; ha túlerő rohan reá, kitér oldalra, beengedi az erdőbe az ellenfelet s aztán lezárja minden oldalról s gyilkos tűzben megsemmisíti. Csak ismerni kell az erdőt, minden fát, terméskövet, dombot s a katonai művészetté tökéletesített bekerítés és körtűzharc pontos szabályait . . . Igy történhetik meg az olyan csoda, hogy ezek a fiúk egy ádáz szovjet rohamot egy halott és tizenhét sebesült elvesztésével verekedtek végig, amikor állásaik előtt *107 elesett vörös katonát számoltak meg* . . .

A kultúra és a lelketlen civilizáció, a mennyiség és a minőség küzd egymás ellen a karjalai arcvonalon, ijesztő szélsőségeiben a rendelkezésre álló erőnek. *A maroknyi finn nemzet nagyobb hadsereget állított szembe ősellenségével, mint annakidején Napoleon a moszkvai hadjáratban, — de meg is feszítette a végsőkig erejét.* A szovjet százmillió emberből rajoztat pótlásokat a frontra, a finn nemzet három és fél millióból hívja be hőseit a haza védelmére. A szovjet a *lelki agitáció* minden fegyverét harcba viszi Finnország ellen, de Suomi népe meg sem próbálja ellenfelének belső támadását, az eredmény viszont körülbelül egyforma, mert a kommunista jelszavakat a finn nép a kommunista rombolásokból tanulta meg gyűlölni.

Azt a belső összetartást, önkéntes, szabad áldozatkészséget, lelki és értelmi nagyságot, amely a finn népet a küzdelemre képesíti, a szovjet nem rabolhatja el testvérnépünktől, ezért marad különb s lelkében és országló hatalmában biztosabb a finn független állam, *mint a moszkovita rémuralom* . . .

Esteledik a Ladoga-tó partján. Vérvörös az ég alja, a lomha nagy vizek fáradtan borzolódnak s a felszálló ködöt csak a nagyon fényes csillagok törik át haloványan. *Arra délen,* ahol az ágyúk morajlanak, már jártam 24 évvel ezelőtt. Vologdánál égtek az erdők s ölték egymást az oroszok. *Pokol volt és pokol ma is a szovjet!* . . . Mögöttünk Finnország s földjén a parittyás Dávid, aki harcba szállott Góliáttal! Mellettem egy finn fiatal tiszt jóbarát, halkszavú, szőke fiú. *„Ott esett el a testvérem"*, — mondja egyszerűen s fehér keze kísértetiesen világít, ahogy kinyújtja a romok felé.

Milyen szomorú, fenséges és diadalmas az élet s a halál; — elrendelten az égi magasságban, emberek, népek és országok számára, titokzatos, megnemértett, bölcs parancsokkal . . .

Sziréna búg a messzeségben. A Ladogát vihar nyergeli s a felkavart hópor megkönnyezteti a szemünket.

Jumala synnyinmaata siunatkoon! Isten védje a hazát! . . .

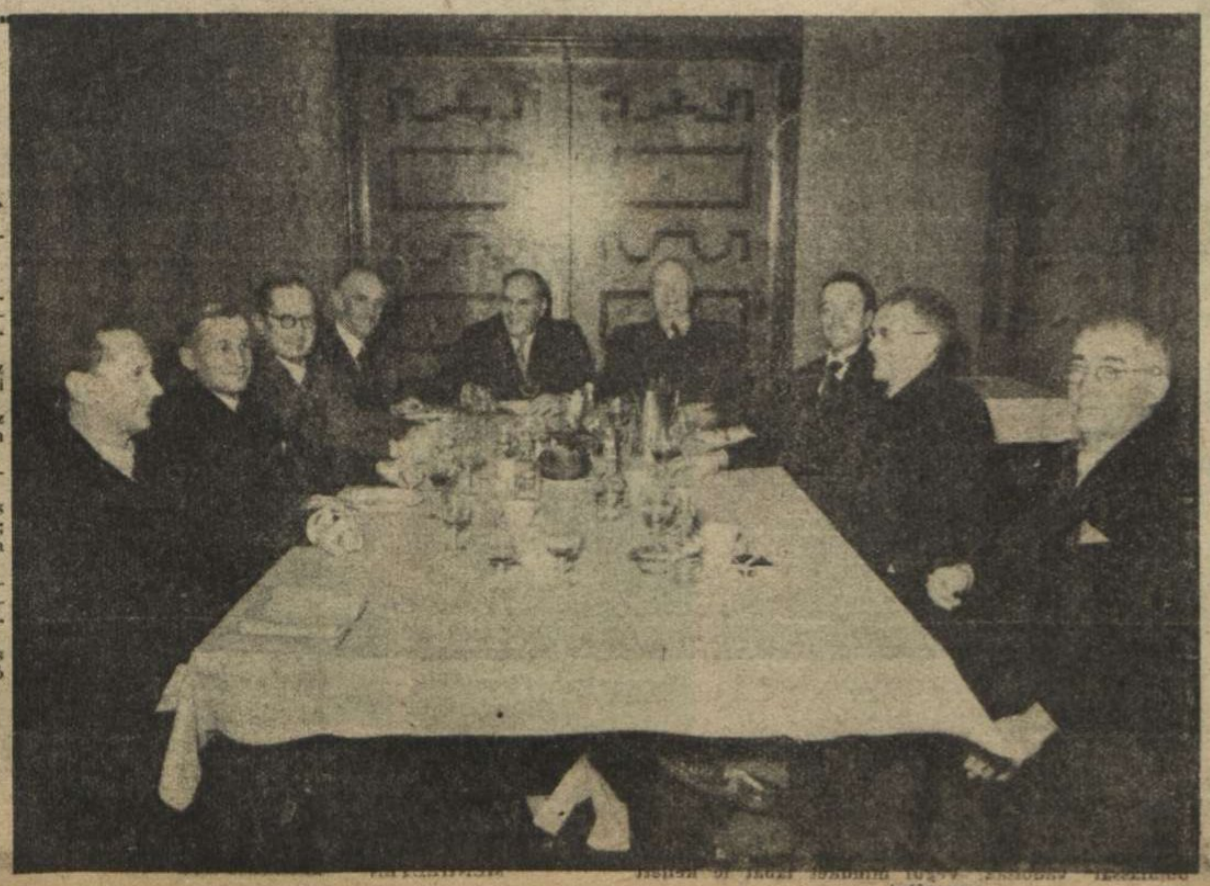

A „HÉT TESTVÉREK" KÖZÖTT HELSINKIBEN

Az érdekes finn irodalmi társaság vacsorája két vendéggel. Balról-jobbra: Hugo Jalkanen, az Uusi Suomi irodalmi szerkesztője; Heiskanen professzor, az egyik vendég, a finn nemzeti szövetség elnöke; Arvid Lydecken író; Otto Manninen, Petőfi és Arany finn fordítója; Rajniss Ferenc, a magyar vendég; Lehtonen, a finn irodalomtörténet professzora; Eins Cederberg rektor, Aarne Anttila író és Yrjö Soini, a kiváló vígjátékíró.

BEHAVAZOTT

HONVÉD-REPÜLŐK NAGY SIKEREIRŐL

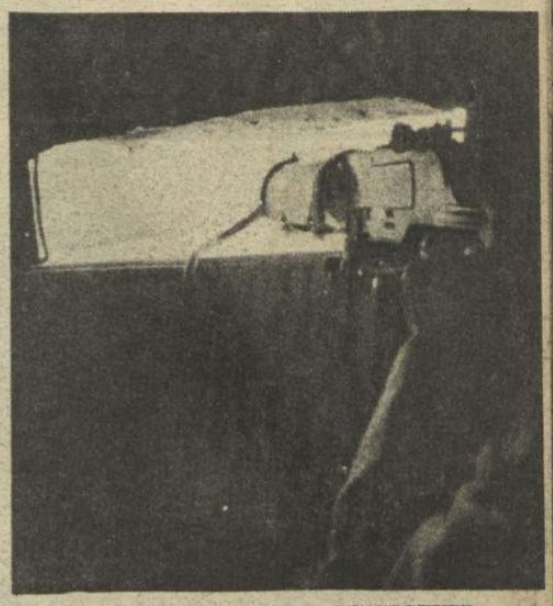

KILÁTÁS A MAGYAR GÉPFEGYVER-ÁLLÁSBÓL A DON PARTJÁRA

↑ LÉGVÉDELMI GÉPÁGYÚ A DON MELLETT. 12 orosz repülőgép lelövését jelenti a 12 karika a gépágyú csövén!

HONVÉDEK MENTIK AZ APRÓ OROSZ HÁZAKAT A TŰZTŐL. A szovjetrepülők nem válogatják meg, hogy hová dobálják le bombáikat; a honvéd tüzérség által megzavart bombázók szegény emberek házait gyujtották fel a honvédek állásai mögött.

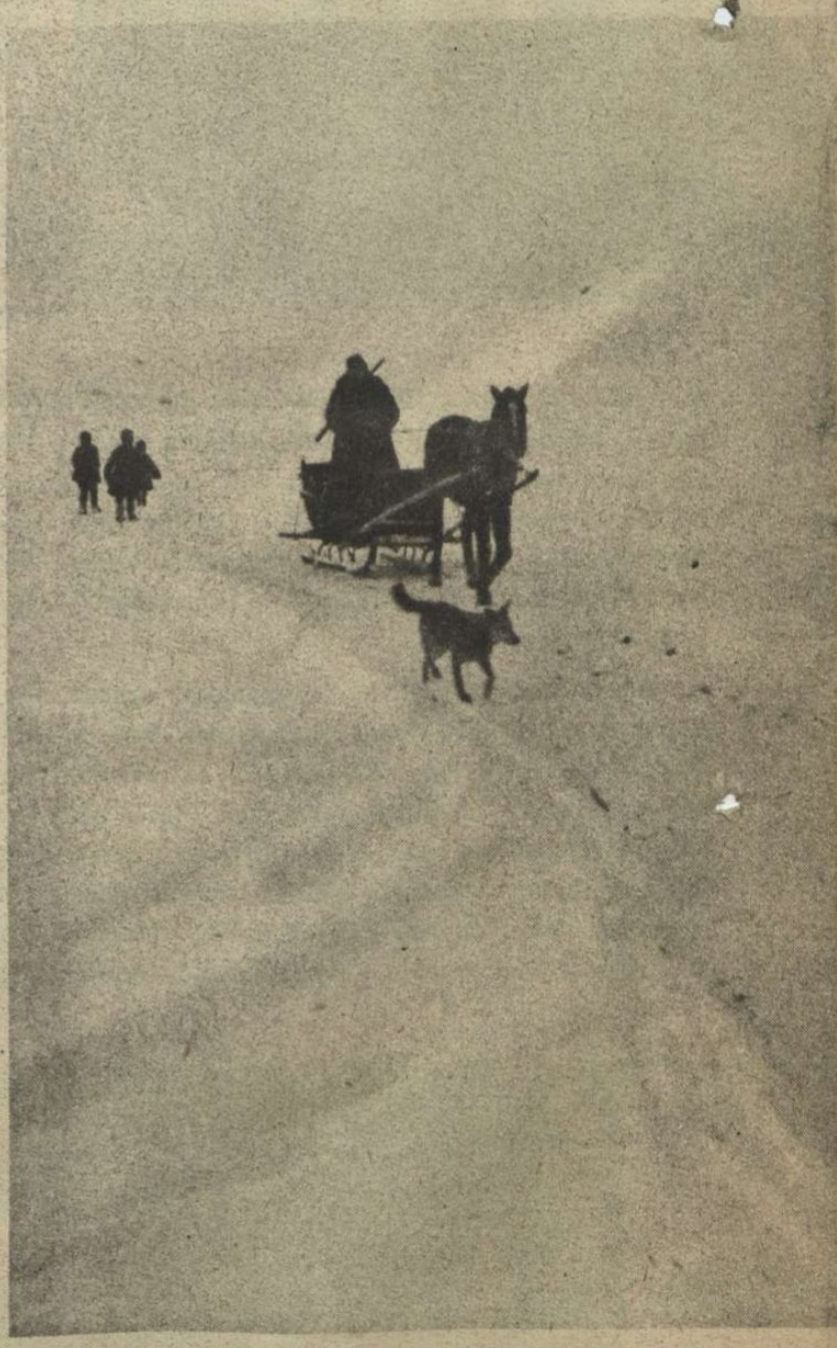

→ A BELÁTHATATLAN HÓMEZŐKÖN a legjobb közlekedési eszköz a szánkó. A kis orosz gyerekek éppen úgy elbámészkodnak a rohanó szán után, mint a hazaiak . . .

A SZOVJETFRONT KITÜNTETETT

MAJOROS JÁNOS
főhadnagy, Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronzérem, hadiszalagon a kardokkal

DR. TERJÉK
zászlós, Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronzérem, hadiszalagon a kardokkal

BENCSIK MIKLÓS
páncélos hadnagy, Magyar Érdemrend Lovagkeresztje, hadiszalagon a kardokkal

KARCSAI SOMOGYI BÉLA
zászlós, Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronzérem, hadiszalagon a kardokkal

VITÉZ BALASKÓ FERENC
őrmester, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem és II. oszt. német vaskereszt

VERMES PÉTER
őrmester, Magyar Bronz Vitézségi Érem

ARÁNYI ISTVÁN
hadapród őrmester, Magyar Bronz Vitézségi Érem

A HARCMEZŐKÖN

SZÁMOLNAK BE A LEGUJABB HADIJELENTÉSEK

A HÓGÜRÖNGYÖK FÖLÖTT,
biztos fedezékből nyúlik ki a honvédtüzérség ütegének ágyúcsöve az ellenséges állások felé

MAGYAR REPÜLŐTÉR
valahol Oroszországban. A legújabb hadijelentések kiemelik a nehéz magyar harcirepülőgépek sikeres részvételét a szovjettámadások elhárítása körül

A „HÉJA" FELSZÁLL,
fogadja a közeledő ellenséges repülőt...

A REPÜLŐGÉPET BEFÚJJA A HÓ
és elrejti a bolsevista felderítők elől

LÉGVÉDELMI ÁGYÚK ÁLLNAK ŐRT
az arcvonal mögött és biztosítják az utánpótlás zavartalanságát

MAGYAR HŐSEI:

LAPSÁNSZKY LORÁND
hdp. tűzmester, Magyar Kisezüst és Bronz Vitézségi Érem

EDVI SÁNDOR
szakaszvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

KALMÁR JÓZSEF
táb. csendőr, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

BRECSKA KÁROLY
tizedes, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

STEINGART MIHÁLY
őrvezető, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

VIZAUER GÁBOR
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

PRELL JÓZSEF
honvéd, Magyar Bronz Vitézségi Érem

A TUNISZI CSATATEREKEN

A befutó hírek szerint, Tuniszban megélénkült a harci tevékenység, hevesebb lett az élcsapatok összeütközése s az erőszakos felderítések sok helyen komoly, kemény, helyi csatározásokba sűrűsödtek. Dél-Tunéziában, a németek erős ellenséges előnyomulásokat vertek vissza és súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek. Az arcvonal középső szakaszán, az óvatos amerikai hadvezetőség francia csapatokat vetett harcba, de a tengelyhatalmak előretolt biztosító egységei vérbefojtották ezt a heves kísérletezést. Többórás ütközet után 800 francia halott és 15 szétlőtt páncélos maradt a csatatéren. Az amerikai sereg Tunézia déli részén gyülekezik s páncélos egységei mindenütt elvesztették az első fordulót az ellenséggel való találkozásban. A német zuhanóbombázók több amerikai felvonuló páncélos oszlopot teljesen szétvertek s az érzékeny veszteségek meggondolásra intik **Eisenhower** tábornokot. Az angol sajtó konok következetességgel kérdezi mindennap az illetékesektől, hogy **miért** késik a nagy, összefüggő angolszász támadás?... **Képeink némi magyarázatát adják a késlekedésnek...**

1.

KÉT TUNISZI ARAB
bámulva figyeli a tengelyhatalmak csapatainak felvonulását

↑

2. →
BIZERTA UTCÁIN
szakadatlanul ömlik az utánpótlás a tuniszi front felé

3. ←
NEHÉZ LÉGELHÁRÍTÓ ÜTEGEK A TUNISZI TENGERPART KÖZELÉBEN
Az angol sajtó komoran számol be a tengelyhatalmak növekvő ember- és anyagszállításáról az afrikai harcterekre...

4.
ANGOL REPÜLŐK KÖZELEDNEK!
A lovagkeresztes, fiatal német altiszt nyugodtan intézkedik...

5.
KÉSZ A SÁTOR AZ ÚJ VONALBAN
A dombokon túl harc folyik a magaslatok birtokáért

6.
KÖNNYŰ LÉGELHÁRÍTÓ ÜTEGEK
veszik fel a küzdelmet az előretolt harci állásokban, a légi és földi célpontok ellen

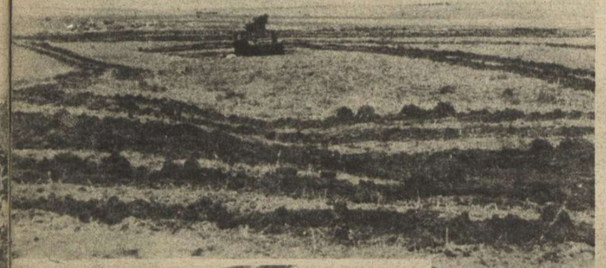

7.
NÉMET PÁNCÉLOS FELDERÍTŐ KOCSI ELŐNYOMULÁSA AZ ANGOLSZÁSZ ÁLLÁSOK FELÉ

8. ←
AZ ÜLDÖZÖTT AMERIKAI PÁNCÉLOS kacskaringós menekülése a német zuhanóbombázók elől. Reménytelen a kísérletezés...

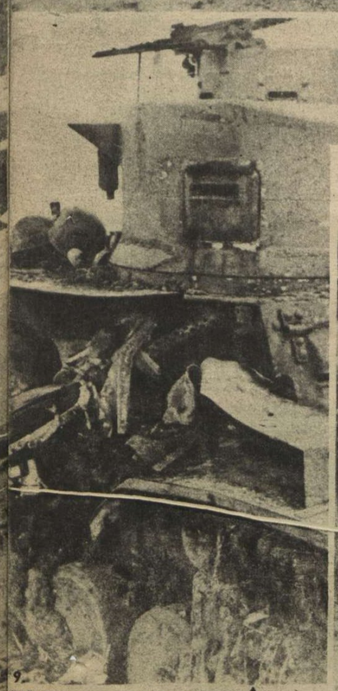

9. ↑
KIEGNEK EGYMÁSUTÁN A MEGTAMADOTT AMERIKAI HARCKOCSIK S PÁNCÉLZATUK SZÉTVERTEN HULL A TUNISZI MOCSÁRBA

10. AZ UTOLSÓ FELVONÁS... →
Két esztendővel ezelőtt az amerikai elnökválasztáson óriás plakátok igérték a népnek, hogy „Amerika fiai nem véreznek el idegen földön!...“ S most Tunisz vadidegen földjén így fekszenek holtan Amerika fiai...

Petőfi Sándor szobra fővárosunkban

PETŐFI

Százhúsz esztendővel ezelőtt született **Petőfi Sándor,** a halhatatlan költő, népi kultúránk ragyogó csillaga, anyanyelvünk forradalmi mestere, a korszellem és a magyar szabadságharc hőse és vértanúja. Nádfedelű törpe házban született, óriásnak. Apja mészároslegény, édesanyja cselédleány volt; felvidéki, idegen nevű, küzdő, dolgozó kisemberek, akik lehúzódtak az áldott magyar síkokra és egymásra találtak tiszta szerelemben. Kiskőrösön született Petőfi Sándor, a nyitrai és turócmegyei szülők gyermeke, a végtelen, mesemondó alföldi puszták imádója, ki vérét Erdélyben ontotta el az egyhazáért . . . **Nem volt Petőfi Sándor sem földműves, sem munkás, sem polgár s nem igazol semmiféle cifra osztályelméletet és titkolt, vagy nyílt mai baloldaliságot.** Hiába kapaszkodnak barna honvédatillájába a népi haladás ellenségei, mert Petőfit úgysem tudják lerángatni magukhoz s felemelkedni sem tudnak hozzá, a kisajátítás fondorlataival. **Petőfi csak magyar volt, millió szépségével és fájdalmával e szónak s értelmének.**

Sok kis emberi gyöngeségét a kor szülte és roppant nagyságát az örök magyarság. Lángolt, gyötrődött, ostorozta és átölelte fajtáját, tévedett és nagy igazságokat villantott népe elé, szeretett és gyűlölt, harcot hirdetett, fegyvert fogott, s huszonhat éves korában kilobbant szép ifjúságát tüzes versekbe álmodta. A magyar élet tüzei ezek a versek: nem hagyják többé soha vaksötétben a történelmi éjszakákat. **Ugy csodáljuk Petőfit, amilyen volt.** Nem hívjuk tanúságtételre, nem keverjük pártpolitikába, **csak olvassuk áhítattal,** korának sajátos fényében a legnagyobb magyar költőt, aki legyőzte az évszázadokat, mert szabadságra született árva népét és az ősi magyar földet határtalanul szerette . . .

„Az alkotmány rózsája a tiétek.
Tüviseit a nép közé vetétek:
Ide a rózsa néhány levelét
S vegyétek vissza a tüvis felét! . . .»
(A nép nevében)

„Ha már ifjúságom elmegy,
Csak e kettő maradjon meg:
Legyek képes, a ki hogyan
Érdemli,
Teljes szívből szeretni és
Gyülölni!
(Egy barátom, az ifjúság)

„Mit őseink egy ezredév előtt
Tevének, azt kell tenni most ti nektek:
Bármily erővel, bármily áldozattal,
Bár mind egy szálig elvesztek belé,
Hazát kell nektek is teremteni!
Egy új hazát, mely szebb a réginél
És tartósabb is, kell alkotnotok,
Egy új hazát, ahol ne légyenek
Kiváltságok kevély nagy tornyai,
Sötét barlangok, denevértanyák,
Egy új hazát, hol minden szögletig
Eljusson a nap s tiszta levegő,
Hogy minden ember lásson s ép legyen...»
(A nemzetgyűléshez)

„Sokat beszéltek, szépet is beszéltek.
Jót is, de ebből a hon még nem él meg,
Mert nincs rendében eljárásotok,
Ti a dolog végébe kaptatok,
S így tevétek már rég óta mindig:
Látják, kik a multat végig tekintik.
Ki képzel olyan templom-épitőt,
Ki a tornyot csinálja meg előbb?
Ea azt a levegőbe tólja, hogy
Ott fönn marasdjon, mig majd valahogy
Alája rakja szépen a falat,
S legeslegvégül jöne az alap.
Ti vagytok ilyen mesteremberek,
Ezért ad a hon néktek kenyeret,
Ezért fizet szivének vérivel!
Jobbat tesz, aki semmit sem mivel . . .»
(Az országgyűléshez)

„Megint beszélünk s csak beszélünk,
A nyelv mozog s a kéz pihen:
Azt akarják, hogy Magyarország
Inkább kofa, mint hős legyen . . .»
(Megint beszélünk s csak beszélünk)

„Ti, kik úgy fölfuvalkodátok,
Tudjátok-e, mik vagytok ti?
Az apró napi események
Mulandó pásztortüzei.
Éjenként lát a vándor, a mint
Föl-föllobogtok magasan,
S reggel felé a nagy tüzeknek
Már csak hideg, holt hamva van.
(A magyar politikusokhoz)

„Mienk, mienk lesz majd a győzelem,
Mert jó az ügy, mely fölfegyverze minket,
Mert a jó ügynek végre győzni kell.
(Kazinczy Gáborhoz)

„A porszemet, mely csak magában áll,
Elfúja egy kis szellő, egy lehellet;
De hogyha összeolvad, összenő, ha
A porszemekből szikla alakul:
A fergeteg sem ingathatja meg!
Fontoljuk ezt meg, elvált magyarok,
A mit mondtam, nem új, de szent igaz."
(Erdélyben)

„Ha életrevalók vagyunk,
Nem fog a vész bírni vélünk,
És ha élhetetlenek, nem
Érdemeljük, hogy megéljünk."
(Jöjj el végre, valahára . . .)

SZENDREY JULIA,
Petőfi Sándorné

PETŐFI ZOLTÁN,
a nagy költő egyetlen, korán elhalt gyermeke

A kiskőrösi ház, a melyben Petőfi 1822. december 31-én született
Förge Gergely rajza

Vannak hamis próféták, a kik
Azt hirdetik nagy gonoszan,
Hogy már megállhatunk, mert itten
Az igéretnek földje van.
Hazugság, szemtelen hazugság,
Mit milliók cáfolnak meg,
Kik nap hevében, éhen-szomjan,
Kétségbeesve tengenek.
Ha majd a bőség kosarából
Mindenki egyaránt vehet,
Ha majd a jognak asztalánál
Mind egyaránt foglal helyet,
Ha majd a szellem napvilága
Ragyog minden ház ablakán:
Akkor mondhatjuk, hogy megálljunk,
Mert itt van már a Kánaán!"
(A XIX. század költői)

„Ha a magyar is elhagyja a magyart,
Nem lesz akkor olyan, a ki vele tart,
Úgy eltűnik, mint az égről a csillag,
Ha a sötét felhők reá borulnak . . ."
(A székelyekhez)

PETŐFI SÁNDOR ÉDESAPJA

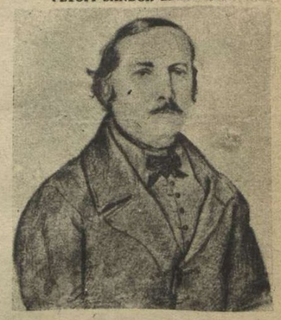

HRUZ MÁRIA, PETŐFI ÉDESANYJA

A kiskőrösi szoba a Petőfi házban

A történelmi jelentőségű események színhelye: a PILVAX kávéház belső terme 1848-ban.

1848. MÁRCIUS 15.
Petőfi a Nemzeti Múzeum lépcsőjéről elszavalja a lelkes tömegnek a „Talpra magyar"-t

KÍNA SORSÁT NANKING

A KÍNAI MULT HATALMAS EMLÉKEI:
A Ming-császárok síremlékei a nankingi hegyekben. Amerikát még fel sem fedezték, amikor ezek az óriás kőszobrok már mai helyükön állottak . . .

WANGCSINGVEI,
Kína nemzeti kormányának elnöke, aki hadat üzent Angliának és Amerikának

A NANKINGI HÍRES DOBTORONY
700 esztendős az alapzata s 350 évvel ezelőtt újjáépíttette a kínai császár a nagy rablólázadás idején. A magaslaton épült torony tetejéről a harci dob hangja csodálatos messzeségekbe elhallatszott

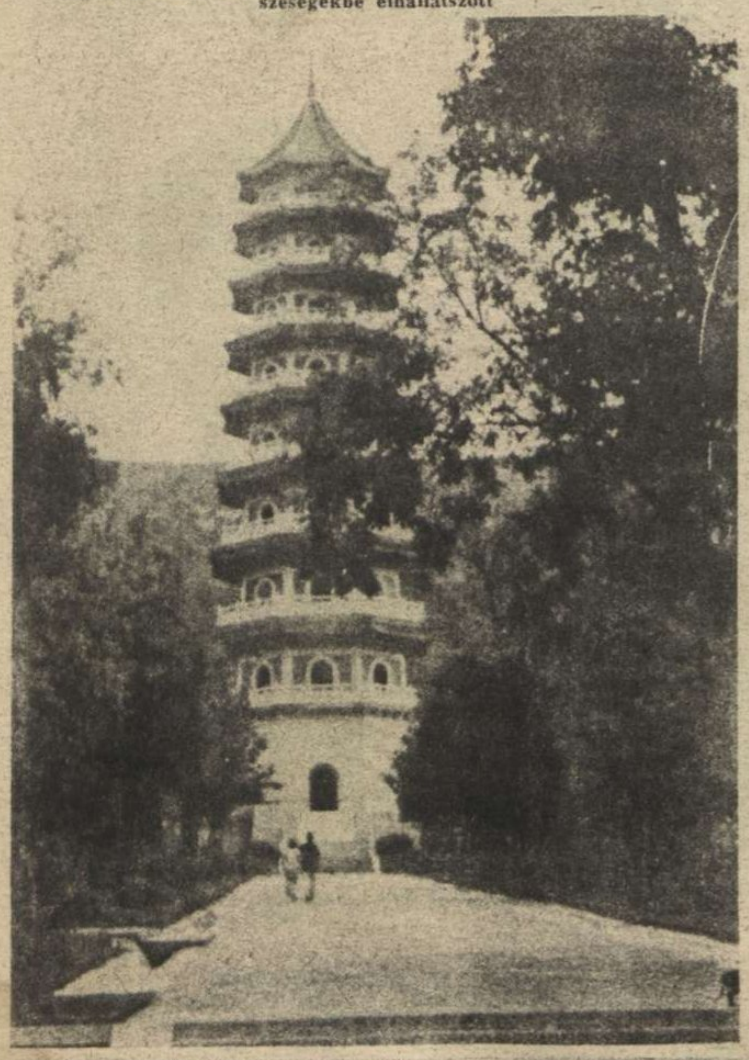

Vangcsingvei, a nankingi nemzeti kormány elnöke hadat üzent Angliának és az Egyesült Államoknak s evvel a döntő lépéssel, új fordulat állott be a keletázsiai bonyolult politikában. Kétszázmillió kínai állást foglalt véglegesen az új ázsiai rend megteremtése mellett s Japan lemondott minden kivételezett kínai előjogról, hogy a megbékülés nagy művét a megvalósulás felé segítse. Vangcsingvei a legtehetségesebb kínai politikus, aki a nemzeti megújulás kormányának élén, már sokszor megpróbálta a békeközvetítést s megszilárdította békés uralmát a Nankinghoz tartozó területek fölött. Az angolszász hatalmak megtagadták a nankingi kormány elismerését s ügynökeikkel mindent megpróbáltak az elégedetlenség és a lázadás felszítására, hogy **Csangkaisek** veszendő ügyét megtámogassák. Ez az aknamunka véget ért a mult hét folyamán; az angol és amerikai befolyás véglegesen megszűnt s **a kínai nép, a hosszú háborútól elgyötörten, béke után kiált.** A hadüzenet természetes következményei gyorsan jelentkeznek s **az elszigetelt csungkingi háborús kormány sorsa megpecsételődik. A keletázsiai eseményekről még sokat hallunk a közeljövőben . . .**

HÁROM NEMZEDÉK GYÚJT GYERTYÁT AZ ŐSÖK TISZTELETÉRE . . .
A kínaiak családi szertartását elsősorban az ősök emlékezetének szentelik

A NÉVTELEN KATONA SÍREMLÉKE NANKINGBAN

SZUNJATSZEN SÍREMLÉKE A NANKINGI BÍBORHEGYEN
500 gránitlépcső vezet fel a kínai forradalom vezérének sírjához. Fehérruhás kínai tengerészek zarándokolnak a „nemzet atyjának" nyugvóhelyéhez . . .

IRÁNYITJA

WANGCSINGVEI
és kísérete Szünjat szen sírjánál

A JANGCEKIANG
szélesvizén a kínai bárkák csak a hadszintérig közeledhetnek. A vidék gyönyörű. A harc kegyetlen s békét csak az új ázsiai rend teremthet

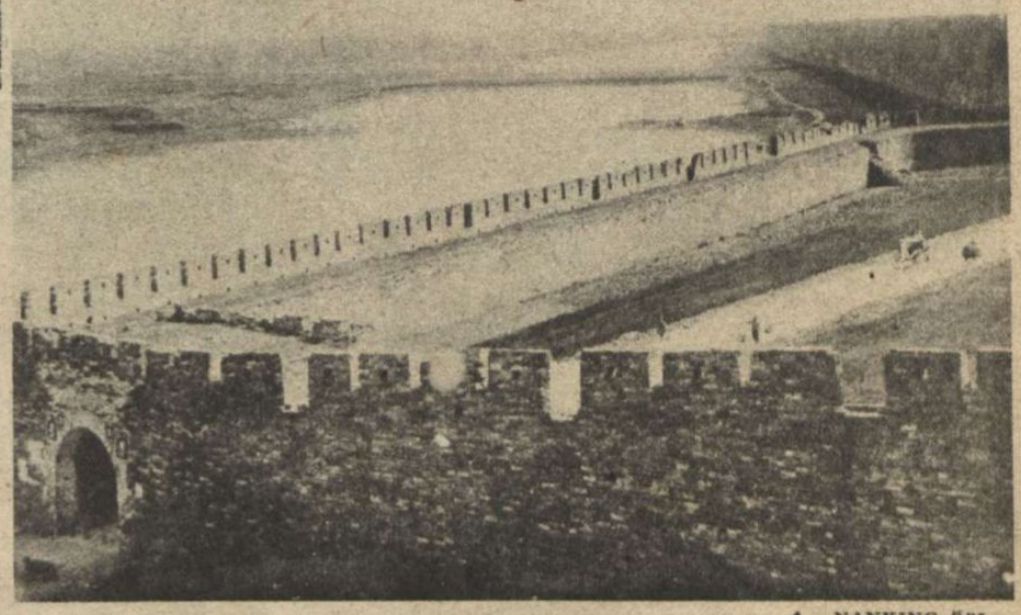

NANKING ÖSI FALAI
A hatalmas kínai város, ma a nemzeti gondolat és az új ázsiai rend fellegvára

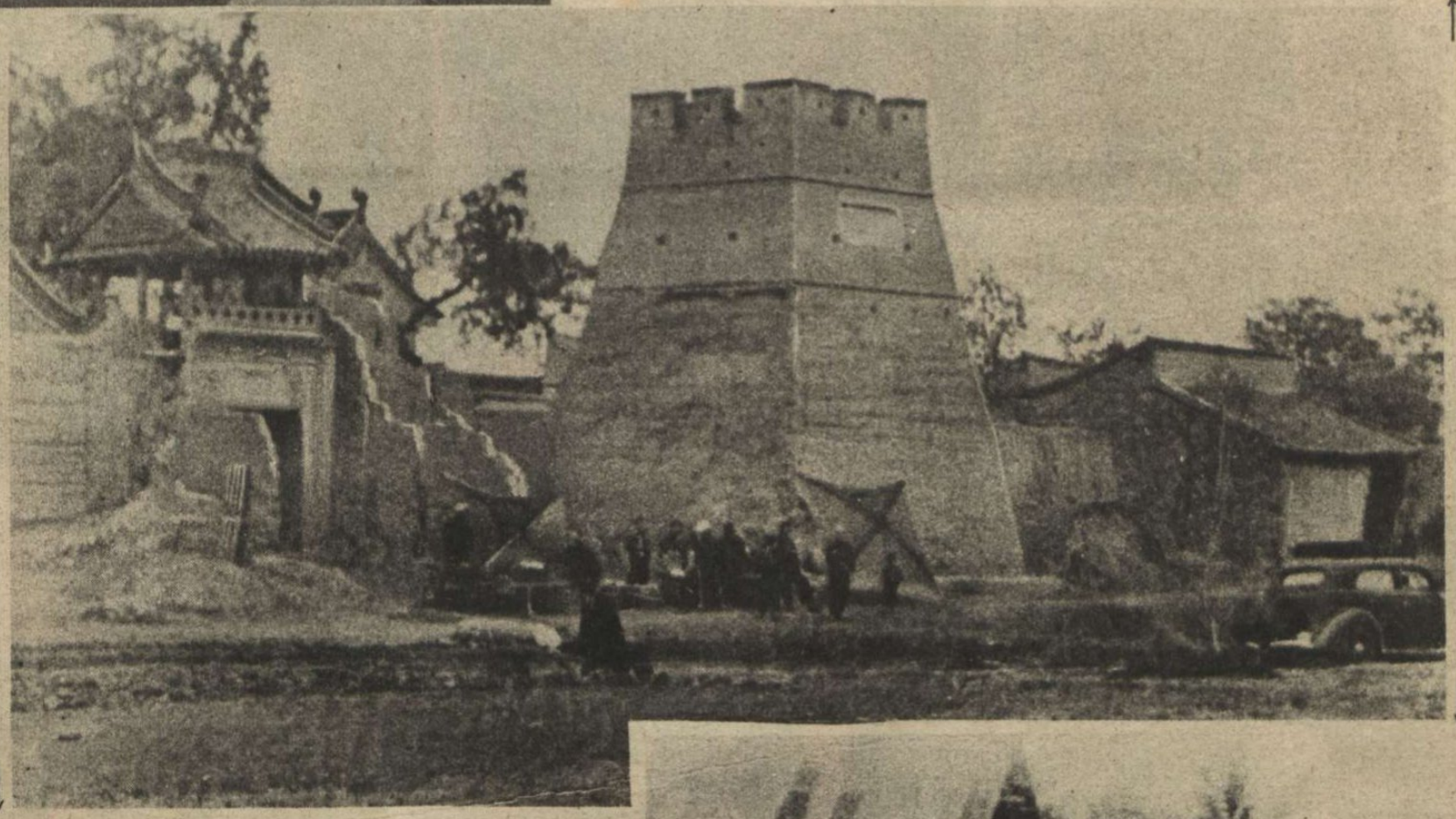

NANKING-KÍNA ÉS CSUNGKING-KÍNA HATÁRVONALÁN
A szétomló, agyag őrtornyokon túl háború dühöng, — testvérek között

JAPÁN ROHAM
egy kínai falu ellen, amelyet Csangkaisek csapatai védenek. Az angolszászok hatalma azonban lealkonyodik Kína hegyei mögött s a vérontás csak meglassítja rövid időre a szükségszerű fejlődést, amelyet Nanking már felismert . . .

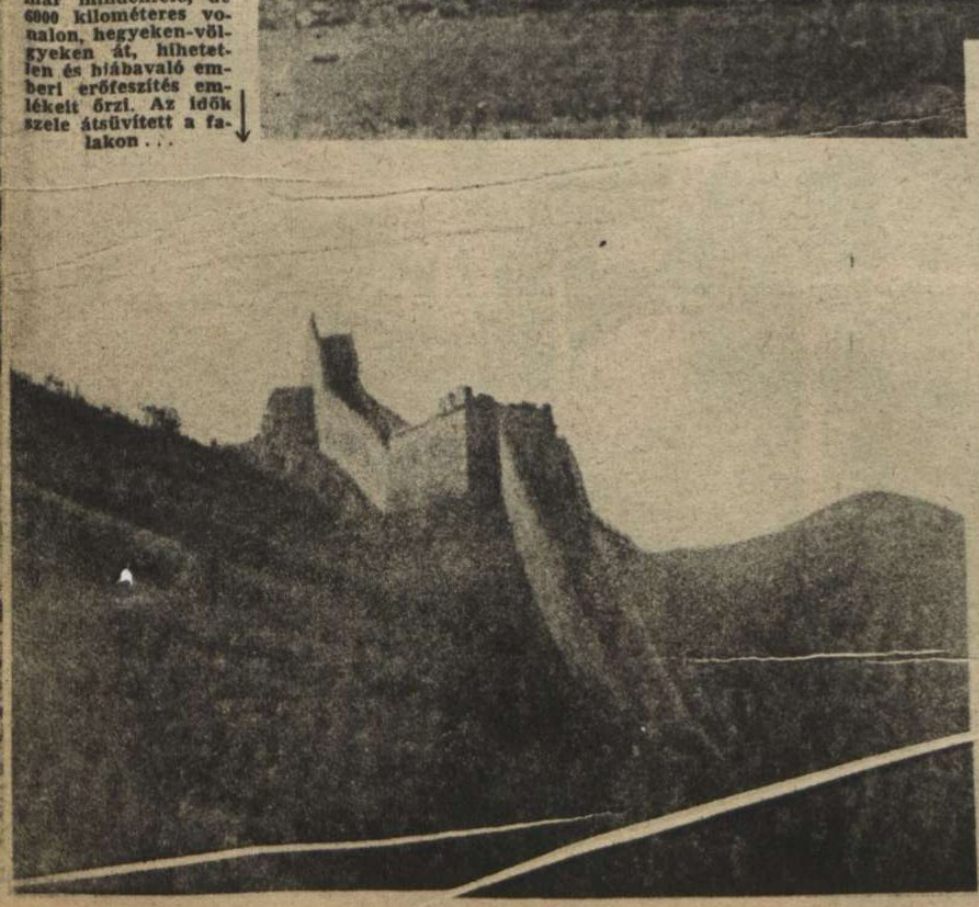

A NAGY KÍNAI FAL
Porlik, omladozik már mindenfelé, de 6000 kilométeres vonalon, hegyeken-völgyeken át, hihetetlen és hiábavaló emberi erőfeszítés emlékeit őrzi. Az idők szele átsüvített a falakon . . .

A BOLYGÓ ZSIDÓ SZERTE A VILÁGON

Svájc:

JUDA HÁBORÚRA LÁZÍT . . .

Zsidó nők a nemzetiszocialista Németország letörését követelik a genfi cionista kongresszuson. A washingtoni „Fehér könyv" most beismeri, hogy a zsidóság állásfoglalása döntő mértékben megerősítette Amerika háborús szándékait

Horvátország:

Zagrábban elől-hátul sárgafolttal megjelölten járnak a zsidók

Galicia:

ZSIDÓ KORZÓ A GHETTÓ FŐUTCÁJÁN

Nincs semmi különös baj . . .

ZÁGRÁBI ZSIDÓK DÉLI SÉTÁJA A BELVÁROSBAN

Anglia:

Palesztinai zsidó küldöttség érkezik Londonba, tárgyalni a kormánnyal a zsidó előjogokról . .

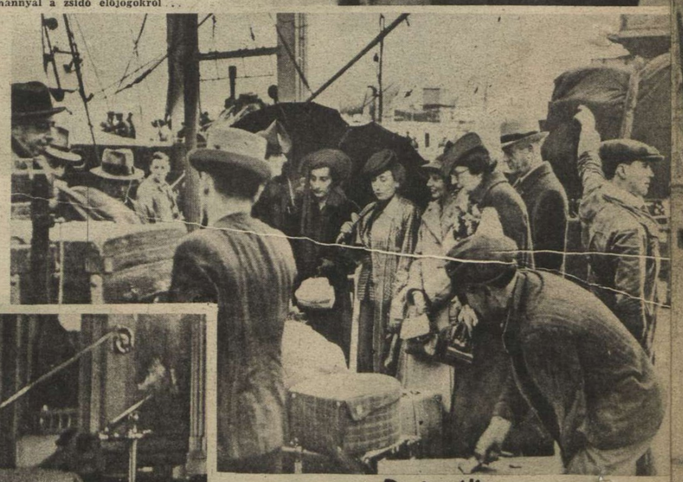

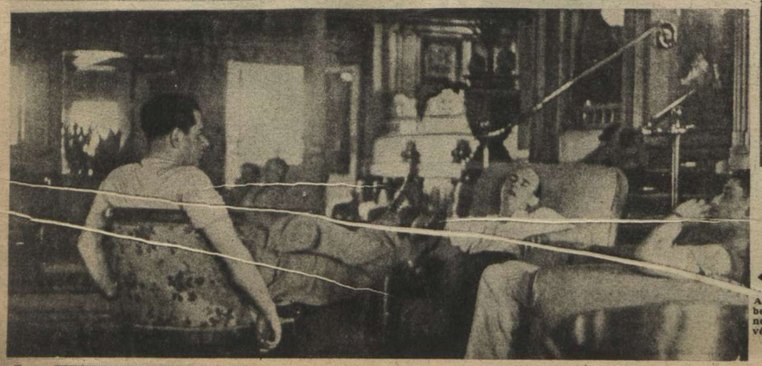

Portugália:

DÚSGAZDAG ZSIDÓK BEHAJÓZÁSA LISSZABONBAN

Hónapokig vártak a fényűző szállodákban, amíg helyet kaptak a gőzösön, de most boldogan indulnak az ígéret földjére, — Amerikába

Az Oceánon:

A luxushajó első osztályú társalgótermében ingyenes vetkőzött zsidók terpeszkednek el s helyet[illegible]Európából Amerikába végszükség, hogy kevésbbé[illegible]vándorolnak, a legbefolyásosabb faj-testvérek közé . . .

Amerika:

A zsidó lapok számára jóelőre megrendelt érzékeny jelenet: — a partraszálló németországi zsidó megcsókolja az amerikai földet, pontosabban az aszfaltot s a földön maradt, amíg fényképezik . . Így szédítik az egyszerű, jámbor embereket . .

Kina:

Alig érkezett meg a zsidó házaspár Európából Shanghaiba, máris megnyitotta az utcai kocsmát, néhány üveg szeszszel és hivogatónak szánt tasztító mosollyal, a zsidó tábor területén, ahonnan már a japánok nem engedik szétszéledni mostanában Juda bolygó fiait

Afrika:

A MAROKKÓI GHETTÓBAN

Évszázadok óta szigorúan elkülönített városrész volt a marokkói ghettó s csak az elmúlt hónapban szabadították az amerikaiak ezt a kufárnépséget az arabok nyakára. A következményekért Washington nem felel . .

Palesztina:

JERUZSÁLEM SÖTÉT ÁRNYÉKA . .

Az újonnan érkezett keleti zsidó a modern városnegyedben, amelyen a telekspekulánsok milliókat kerestek

TEL AVIV UTCÁIN

így járnak bevásárolni a „felvilágosodott" zsidó nők s mérhetetlenül felbőszítik az ősiakó arabokat, akik asszonyaik öltözködésében is, vallásuk előírásához ragaszkodnak . .

PALESZTINAI ZSIDÓ ÚJONCOK ESKÜJE AZ ANGOL SOROZÓBIZOTTSÁG ELŐTT

Jobbkezüket szívük helyett a fejükre teszik s úgy mondják el az esküminát, amelyben benne van, hogy elsősorban a polgári életben nyert tapasztalataiknak megfelelő helyen alkalmazzák őket . . Így aztán kevesebb baj történhetik

CARMENCITA FRANCO,
a spanyol államfő leánya (fehér kabátban), egy madridi labdarúgó mérkőzésen

MASAHARU HOMMA
tábornok, a Fülöp-szigeteket elfoglaló japán csapatok főparancsnoka (baloldalt) Tokióba érkezett, jelentést tenni a császárnak az újjáépítő munkáról

Friss ujság

MANFRED BJÖRQUIST,
Stockholm új püspöke a felavató templomi ünnepségen

CHARLES BEDEAUX-T,
a hírhedt Bedeaux-munkarendszer feltalálóját és haszonélvezőjét Észak-Francia-Afrikában letartóztatták. Letartóztatásának okáról nincs jelentés, ugyanakkor azonban egy királypuccsot is leleplezték Algírban. Lehet, hogy a windsori herceg után Páris grófja is kebelbarátja volt...

GIRAUD TÁBORNOK HÍRHEDT BECSÜLETSZAVAS KÖTELEZVÉNYE

A Pétain marsallhoz intézett levélben Giraud hűséget fogad, helyesli a németbarát politikát s tiszti szavára kijelenti, hogy semmit sem tesz, ami a német-francia viszonyt és Pétain politikáját megzavarhatná. „A multam garantálja őszinteségemet" — írta Giraud tábornok — és megszökött Afrikába...

A SZERENCSÉS TÉGLAÉGETŐ

A svéd Gunnar Brundin 25 évig hiába kereste az anyját. Napszámos volt és később egy évtizeden át elégedetten téglát égetett, s most bírósági ítélettel, elhalt anyjának 1 millió svéd koronás örökségét vette át. Miért ne mosolyogna az ilyen téglaégető?...

Lyon, le 4 mai 1942

Monsieur le Maréchal

Comme suite à ma visite entretien d'hier dimanche à Lyon, vous me demandez de vous confirmer par écrit mes déclarations de principe.

Vous savez bien que je n'ai qu'un but, aider le Chef de l'Etat, le soutenir par tous mes moyens dans sa tâche si difficile.

Je suis fidèle à mes engagements. Je vous donne ma parole d'officier que je ne ferai rien qui puisse gêner ou gêne que je voudrais vous éviter à vous, le Gouvernement et notre pays. Vous pouvez avoir cette certitude.

Dans cet esprit je vous prie de croire à l'assurance de ma haute estime.

Je vous prie, Monsieur le Maréchal, de croire bien sincèrement à mon attachement

A. Giraud

SIVERSENY AZ ALPESEKBEN
Szabályos nyolcasokat rajzolnak a mesterfutók a napfényben szikrázó havas hegyoldalra

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(22.)

Kicsit bátortalanul helyeselt, de magában örült mindannak, ami eddig történt. Csupa izgalom, s valóban, mint a játék. A ruha gyönyörű lesz s olyan, amilyet apja életében soha magára nem ölthetett volna, hiszen majdnem fél melle kilátszik belőle, nyakát is egészen szabadon hagyja mély kivágása

Szorosan hozzásimult Judához, kihúzta a derekát, járása ringóvá változott s egy pillanatig azon tűnődött, belekaroljon-e a férfibe. Ez nem volt szokás náluk, de most jólesett volna.

S elvégre úriembereknél?

*

A kocsi igazán olyan volt, mint egy úri hintó. Fekete küllői ragyogtak, ülésén kék posztó feszült párnásan, fedele a harmonika ráncaihoz hasonlóan hajolt össze hátul s a rúd mellett fénylő szőrű, rövidre vágott farkú lovak emelgették nyugtalanul vékony lábukat.

Juda előrebocsátotta Rozelét s könnyedén segítette fel a lépcsőn, amely a könnyű teher alatt is meghajolt.

Jetta asszony az ebédlő ablakának függönye mögül nézte a jelenetet, éppúgy, mint a szomszédos házakból, ahol ugyancsak az ablakmélyedésekben kuporogtak az asszonyok, gyermekek, s kíváncsian találgatták: hová készül Groszmann Oziás veje és leánya a vadonatúj hintón.

A kocsit a doktortól kérte kölcsön Brandstein Juda s a szíveség fejében újrafesttette a már kopott jószágot. A kocsisnak szintén kölcsönkért ruhában kellett feszítenie a bakon, zsinóros nadrágban, kék mentében, amelynek posztója alig látszott a piros sujtás alatt.

— Mehetünk...

A két ló nekiiramodott s ő hátradőlt az ülésben, összefogva mellén a farkasbőr bundát. Egy pillanatra eszébe jutott, hogy a prém pihéi mind ráragadnak fekete kabátjára s ettől felhős lett a homloka.

— Majd lekeféljük a kantinban... — nyugtatta meg magát és Rozelével kezdett foglalkozni.

Végigmustrálta s hozzáhajolva súgta:

— Ne ülj olyan mereven. Dőlj hátra szépen, mintha a fotelben ülnél a kályha mellett.

Az asszony engedelmeskedett

— Úgy...

— Jaj, én félek.

— Mitől?

— Azt hiszem, reszketek majd és olyasmit csinálok, amit nem lenne szabad.

— Csak maradj mindig mellettem és figyelj rám. Mindenkire mosolyogj. Ha valaki bemutatkozik, mondd, hogy nagyon örülsz és arra is mosolyogj. Ennyi az egész. Nem boszorkányság, hidd el...

Csodálkozó arcok fordultak utánuk az utcákon, a boltok ajtaja mögött hajlongó alakok vizslatták a hintót. Sokan köszöntek és megálltak. Ni-ni, Brandstein Judának hintaja és két paripája van...! Lám, mire viheti az ember, ha olyan jól házasodik, mint ez a szerencsés fiatalember.

Az országúton szembe találkoztak a falukból befelé igyekvő rutének hitvány kis szánkáival, amelyeket kócos, bozontos szőrű apró lovak vontattak, vagy kajlaszarvú, sovány tehenek. A hintó elől messzire kitértek, madzagostoraikkal riadtan csépelték állataikat és térdig vesztek a hóba, míg a marhákat szarvuknál fogva elvonszolták az útból. Meg is álltak és levették fejükről a szőrös kucsmát, hogy illendő módon tudják köszönteni azt a magas uraságot, aki szembe jön velük, két táltossal és cifra kocsissal.

— Nem is olyan régen még „te zsidónak" neveztek engem ezek az emberek, Rozele... — hajolt feleségéhez. — Látod, így változik az idő és ezt teszi a színház. Ha gyalog jönnénk velük szembe, ránk se néznének, vagy káromkodva kergetnének bennünket az árok szélére szánkóik elől... De a bunda és az úri kocsis alázatossá teszi őket ugyanazok előtt az emberek előtt...

Mosolygott, mint aki érti az élet minden titkát és le is nézi egy kicsit a világot.

Megigazította Rozele térdén a takarókat, s nyakát behúzta a bunda jó meleg gallérjába.

Ha falun mentek át, helyet csinált a szemének, hogy lássa a parasztok alázatát s arra gondolt: egyszer majd nemcsak a szegény nép köszönti Brandstein Judát ily hódolattal, de mások is. Csak ki kell várni az időt!

Befordultak az elhagyatott erdei útra, amelyen már sűrű szánkónyomok, vékony kocsikerék-vágások mutatták, hogy szokatlan forgalom bonyolódott le rajta az utóbbi órákban. Innen már nem volt messze az új vasút; minden fát ismert, minden dombhajlást és kopasz ormot. Volt ideje alaposan szemügyre venni a tájat még akkor, amikor gyalogszerrel járt erre a kantinos Brandstein Juda. Ott, a vörös szikla mögött, kezdődik az új töltés. Ott kapcsolták be a régi vasútba az újat, mindjárt látni lehet majd a sürgönypóznákat.

— Nem fázol, Rozele?

— Nem.

— Mindjárt ott leszünk...

Az olajosan csillogó talpfák szaga a téli hóillattal elkeveredve orrába csapott.

Amott volt az első kis baraktábor, még most is látszik a helye.

— Hóóóoppp! — kiáltott valaki a hátuk mögött.

Egy szánkó finomhangú csengői peregtek a csendben s a talpfa nyifogott a fagyos hógöröngyök közt.

— A szolgabíró...

A kocsis balra húzta a lovak száját, utat engedett a szánnak, amely elsiklott mellettük könnyedén. A bakon hajdú is ült, s az tisztelegve emelte kesztyűs kezét csákója ellenzőjéhez.

A töltés mellett kanyargott az összevágott út, a lovak, hogy előttük futottak csengős rokonaik, megiramodtak és gőzölgő háttal ügettek a cél felé. Messziről lárma, kutyaugatás, emberi hangok hallatszottak s aztán egy domb mögül, apró részletekben, mint a panoráma előforgó képe, kibontakozott a nagy baraktábor. A deszkabódék tetején nemzetiszínű zászlók csapkodtak a szélben, ünnepi hangulatot adva a fehér tájnak, égő pirosukkal és nyers zöldjükkel. Nem maradt lobogó nélkül a kantin, az iroda és a raktár se, igazán jól dolgoztak Buxbaumék.

A széles völgy túlsó felén, ott, ahol a sziklákat kellett robbantani, a széltől védett enyhesben hintók és szánok várakoztak, libériás kocsisokkal s egy pirosra festett, jókora autó is állott velük.

Feketekabátos urak csoportja hullámzott az iroda előtt, fényes cilinderek ragyogtak a bágyadt téli sugárzásban s néhány hölgy topogott a figyelmesen kirakott deszkákon, fázósan nagy karmantyúikba rejtve kezüket.

— No, itt vagyunk... — mormogta Juda. — Csak semmi izgalom...

De az ő hangja is remegett kissé s torkában nehéz, keserű csomót érzett, amit legjobban szeretett volna kiköpni. Az asszony előtt is meg kell most mutatnia: kicsoda ő igazában. Vajjon kik jönnek el? Reményi Hugó azt mondta: a minisztériumból is érkezik valaki. Államtitkár vajjon? És képviselők is lesznek a kerületekből, amelyeknek falvait az új vasút a forgalomba kapcsolja. Az alispán, a főispán, — csupa hatalmas úr...

Reményi Hugót messziről megismerte. Kissé hajlott alakja ott tűnt fel az iroda ajtajában. A szolgabíróval beszélgetett éppen, szemébe hanyagul csiptette fel monoklijját s úgy mutatott neki valami térképet. Fejük összehajolt bizalmasan.

Munkások, akiket már napok óta tanítottak rá: mit kell tenniök a vendégek fogadásánál, odasiettek az érkező hintóhoz és megfogták a lovak zabláját. Mindenki érdeklődve fordult a friss jövevények felé, s kérdések hangzottak el:

— Hát ezek kicsodák?

Senki se ismerte a nyurga fiatalembert, aki közben lesegítette feleségét a hintóból és kibontakozott az utibundából. Ott álltak mind a ketten, elegánsan, jól szabott kabátban a férfi, nagy muffot emelve melle elé a hölgy s megindultak a csoport felé.

— Te se ismered? — kérdezte valaki a szolgabírót. — Neked mindent kell tudnod.

— Fogalmam sincs...

— Csinos fekete asszonyka...

— Ez kérem, méltósága? — hajlongott a kérdező felé Buxbaum, aki reggel óta pihenés nélkül lótott-futott, — ez Brandstein Juda... A gazdag, megboldogult Groszmann Oziás veje.

— Úgy... Mit keres itt?

— Ő volt, könyörgöm, a vállalkozó.

— Igen? Érdekes...

— Soha nem hallottam a nevét.

— Ki tartja számon ezeket a zsidókat? Annyian vannak, azt se tudja az ember, melyik másik!

— És érdekes, mindegyiknek pénze van. Jönnek az ismeretlenségből, csupa gazdag ember... Azt mondják, a szegénység szennyében tetvek teremnek. Hát ezek tudhatják a módot, amivel a tetveikből pénzt varázsolnak elő. Átváltoztatják a kellemetlen rovarokat.

— A ruténeket kérdezd, miből van a pénzük, — vetette közbe a főszolgabíró. — Majd azok megmondják...

Elhallgattak, mert az újonnan érkezettek, felkapaszkodva az enyhe dombon, már ott álltak előttük.

Reményi Hugó sietett Brandstein Juda elé és hangosan üdvözölte:

— Nohát, megjött, kedves barátom... És elhozta felesége őnagyságát is? Igazán derék dolog. Nem fázott, asszonyom?

Tüntetően lehajolt és kezetcsókolt Rozelének, akinek arcát elöntötte a vér.

— Jöjjön csak, hadd mutassam be a feleségemnek, örülni fog, hogy megismerheti magát.

Az urak csoportja kicsit kényszeredetten feléjük fordult és hűvös, néma köszöntésekkel adta meg Groszmann Oziás leányának a hölgyek iránt kötelező tiszteletet.

— Engedje meg, hogy bemutassam kegyednek a mi vendégeinket. Az én vendégeimet és a férjéit, —

nyomta meg a szót, — hiszen mi vagyunk ebben az erdőben e pillanatban még a házigazdák.

Juda is sorra kezetfogott mindenkivel, a felesége után. Igyekezett könnyed lenni, fölényes. Mosolygott, szemébe nézett a főbírónak, s a két képviselőnek, meg a falvakból jött jegyzőknek, akik az előkelőségektől kissé távolabb álldogáltak, halkan beszélgetve.

— Hallom, ön társvállalkozó volt az építésnél, — fordult feléje az egyik képviselő.

— Igen, olyasféle...

— Derék. Ilyen fiatalon?

— A tehetségnek nincsen kora, képviselő úr... Mint politikus, bizonyára tudja, hogy Pitt húszéves korában már Anglia minisztere volt... — vágott közbe Reményi Hugó.

A szolidaritás komoly elszánásával állott Brandstein Juda mögött. Tudta, hogy első lépése ebben a finnyás világban nem lesz könnyű. Segíteni akart neki.

Hálás pillantás köszönte meg a visszavágást.

— Bocsássanak meg az urak, de kissé szét kell néznem. Mint a vezérigazgató úr mondta az imént, mi egy kicsit házigazdák vagyunk ma itt és vigyáznunk kell, hogy szégyent ne valljunk vendégeink előtt.

Meghajolt, könnyedén, mosolyogva és a kantin felé sietett. Egy pillantást vetett még az iroda ajtajára, amely nyitva állott s látta odabent Rozelét egy karcsú, szőke asszony mellett. Ó, hiszen Reményi Hugó feleségét még nem is ismeri.

— Igazgató úr, mutasson be neje őnagyságának...

— No, jöjjön csak.

— Drágám, ez itt az én kitűnő munkatársam, mondhatnám, helyettesem, Brandstein Juda, akiről sokat beszélgettünk már a csütörtöki vacsorákon.

A hölgy utánozhatatlan bájjal nyujtotta kezét, amelyre mélyen lehajolt. Fanyar, keserű és mégis édesen nehéz illat csapott orrába a fehér bőrről.

— Ilyen parfőmöt kéne venni Rozelének is, — gondolta.

— Hálásnak kell lennem önnek, — mosolygott. — Hiszen ha nincs, az én uramnak kellett volna itt élnie a hegyek közt hónapokon át.

— Nagyságos asszonyom, túloz... Én vagyok hálás a férjének, az igen tisztelt igazgató úrnak, amiért...

Félbeszakította a mondatot s érezte, hogy elpirul. Ezt nem kellett volna... Mégse olyan könnyű viselkedni.

— Hát akkor most már csakugyan megyek, megnézem, hogy áll a büffé.

— Minden rendben van, Brandstein úr.

A kantint gyönyörűen kisöpörték, s kopár falait frissen vágott fenyőágakkal díszítették fel. A nyers, fűszeres illat eluralkodott a deszkákba is beleszivakodott füst- és pálinkabűzön, a ledöngölt földet vastagon borította a fényes, síma tűlevél, amely megroppant a lépések alatt, akár a parkett s a kecskelábú deszkaasztalokat most hófehér abroszok borították. Hatalmas ezüsttálakon tornyozták fel az ennivalót, hideg sültek, rákok, piros sonkák, apró szendvicsek, olajos halak, szárnyasok kínálták magukat, távolabb pedig metszett kristálypoharak álltak karcsún, aranyosnyakú üvegek előtt. Pezsgő hült a tompán fénylő vödrökben, a fehér hó között.

Újabb szánok csilingeltek be a völgybe, hintók jöttek és síró motorral, pergő kerékkel nagy fekete autó kapaszkodott a fuvatagokban, mély kerékvágásokban előre. Kacagás, vídám beszélgetés zsongása töltötte be a levegőt, tarka csoportok hullámzottak a bódék előtt, ott, ahol nemrég még nehézléptű, bocskoros munkások kullogtak ide-oda.

— A részvénytársaság vezetői is megjöttek, — mondta az egyik jegyző.

— Nézd, milyen öntudatosak! Mintha máris éreznék zsebükben a vasút nyereségét...

A fővonal felől lassan, óvakodva, ahogy az ember új utat próbál ki, s nem tudja: milyen ismeretlen veszedelem leselkedik rá az idegen ösvényen, fekete mozdony szuszogott a kanyarodóban. Nagyokat sikkantott, s olyankor vastag, fehér felhőben lökődött ég felé a gőz, kormos derekából. Egyetlen személykocsit húzott, ünnepélyesen, fenyőgallyakkal felcicomázva. Kazánja hasán, keresztben, két kis nemzetiszínű zászló repkedett.

— A főispán...

— Az államtitkár...

Moraj és mozgás támadt, mindenki igyekezett úgy elhelyezkedni, hogy a hatalmasságok pillantása megakadhasson rajta. Valóságos kocsikaraván érkezett, s összebonyolódott a barakk előtt. A részvénytársaság elnöke, kunsági Katz Dezső, akinek a király egy éve adományozott magyar nemességet és címert, benne zöld mezőben az ősök foglalkozására utaló Merkur-pálcával és szárnyas saruval, levette cilinderét s félig kopasz feje fölé tartva a fényes kalapot, várta az ünnepélyes pillanatot, amikor üdvözölheti a kormány képviselőjét.

Juda Reményi Hugó mellett állt és pillantása megkereste Rozelét. Bátorítón vágott feléje szemével, aztán egész figyelmével a nagyurak felé fordult. Az államtitkár őszülő, kis szakált viselt, orra vékony nyergén aranykeretes csiptető ült, szigorúan és előkelően. Balján a főispán lépkedett, kimérten, mintha egy hallhatatlan zene ütemére emelgetné lábait.

Mindenkit bemutattak. A keskeny, hűvös kéz ott pihent egy pillanatig Juda tenyerében is, de ennek a kézfogásnak nem volt semmi jelentősége. Mint egy idegen tárgyat, úgy nyujtotta maga elé az államtitkár a fehér, hosszú ujjakat, a súlyos pecsétgyűrűvel, amelynek kövébe feketén mélyedt a címer, — jóval régibb kunsági Katz Dezsőénél s ennélfogva kevésbbé cifrán, levágott török fejjel, és páncélos karral hegyes pajzsán.

— Éljen! — kiáltotta valaki, s a szót felkapta a hatalmas úr köré sereglő ünnepi gyülekezet, meg a jóval hátrább felállított munkáscsapat, amely most úgy tűnt: csakis azért volt a világon, hogy az ovációnak dörgőbb visszhangot adjon.

Buxbaum kalapját csóválta feje fölött és vezényelte az ünneplést, maga is nagyokat rikkantva, újra és újra, kicsit éneklő hangsúllyal ugyan, de szívből jövő lelkesedéssel. Ide-oda siklott, mint a csík, hol itt, hol ott tűnt fel kócos szakálla, derékban szíjjal megkötött kabátja, mintha számtalan példányban szaladgálna a fogadtatás forgatagában.

Juda némán figyelte a vendégeket, aztán, mikor felbomlott már a félkör az államtitkár és a főispán körül, közelébb próbált furakodni maga is, hogy hallja: mit beszélnek.

Nem volt érdemes. Közömbös szavakat váltottak, a részvénytársaság urai a vasút hosszúságáról tájékoztatták, Reményi Hugó a költségvetést ismertette, az egyik mérnök pedig a munkálatokról emlékezett meg száraz szakszerűséggel.

A töltés aljában jártak már, aztán az egész társaság felkapaszkodott a sínekre, ahol kunsági Katz Dezső torkát köszörülte és újabb beszédet mondott, kérve az államtitkárt: adja át rendeltetésének a vaspályát.

Judát hátraszorították, a megnyitó szavakból semmit se hallott, de azért ő is harsányan éljenzett, mikor az alispán hangját hozzáhozta egy hirtelen kerekedett szélroham:

— Vivát!

A mozdony lépésben közelébb kúszott, a kocsi ajtaját kinyitották és a társaság felszállt. Jó meleg volt odabent, egyszerre mindenki vidámabbá vált. Egy úr, akiről nem tudta kicsoda, odalépett hozzá és azt kérdezte:

— Hol lesz a büffé?

— A kantinban. Majd, ha végigjárjuk a vonalat.

Az útból semmit se látott, mert az ablakot elfoglalták előle mások. Nem egészen így képzelte el ezt a napot, s hogy ott állt, kissé félreszorítva a kocsi folyosóján, kibámulva a mások feje fölött a havasüstökű fenyők csúcsára, csalódást érzett. Neki voltaképpen ott kéne lennie a középső fülkében, ahol az államtitkárral kunsági Katz Dezső és Reményi Hugó bizalmas együttesben ülnek, talán a főispán és az alispán közt, vagy legrosszabb esetben a szolgabíró mellett. Elvégre az ő pénze fekszik ebben a vasútban, ő élt itt hónapokig a vadonban, rosszindulatú parasztok közt, ő kockáztatott, számolt, virrasztott, viaskodott a munkásokkal. Nem? S tőle senki se kérdezett semmit, csak az előbb az az idegen úr, s az is a büffé után érdeklődött.

— Mondja, apuskám...

Valaki a vállát veregette.

Hátrafordult. Hozzá hasonlóan nyurga fiatalember állt mögötte, homlokára feltaszított kalapban, kigombolt kabátban, hideg szivarfüst- és kölnivízszagúan, kezében gyűrött jegyzettömböt és ceruzát tartott.

— Tessék.

— Mondja csak... megengedi különben? Komor vagyok. Komor Izsó. Biztosan hallotta már a nevemet, nem? Hírlapíró.

Juda barátságosabbá vált.

Nyilatkoztatni akarják? Olvashatja majd az ujságban, nyomtatásban, amit mond?

— Ki az a kövér pasas, aki az államtitkár mellett ül?

— Az alispán úr, — utasította rendre, megnyomva az utolsó szót, mert úgy érezte: ezt a tekintélyt tisztelni kell.

— Ahá! Kegyed mindenkit ismer itt a helybeliek közül? Szintén idevaló?

— Igen.

Kicsit hallgatott, aztán hozzátette:

— Én vagyok a helyi vállalkozó. Én építettem a vasutat.

— Szenzációs! No, vonuljunk csak félre egy kicsit, majd kérdezek egyet-mást. Ne féljen, nem fog fájni, hehehe... Nem jól értettem az előbb a nevét. Szabad még egyszer?

Brandstein. Brandstein Juda.

— Folytatjuk. —

A HARSÁNYI PER IGAZI TANÚI

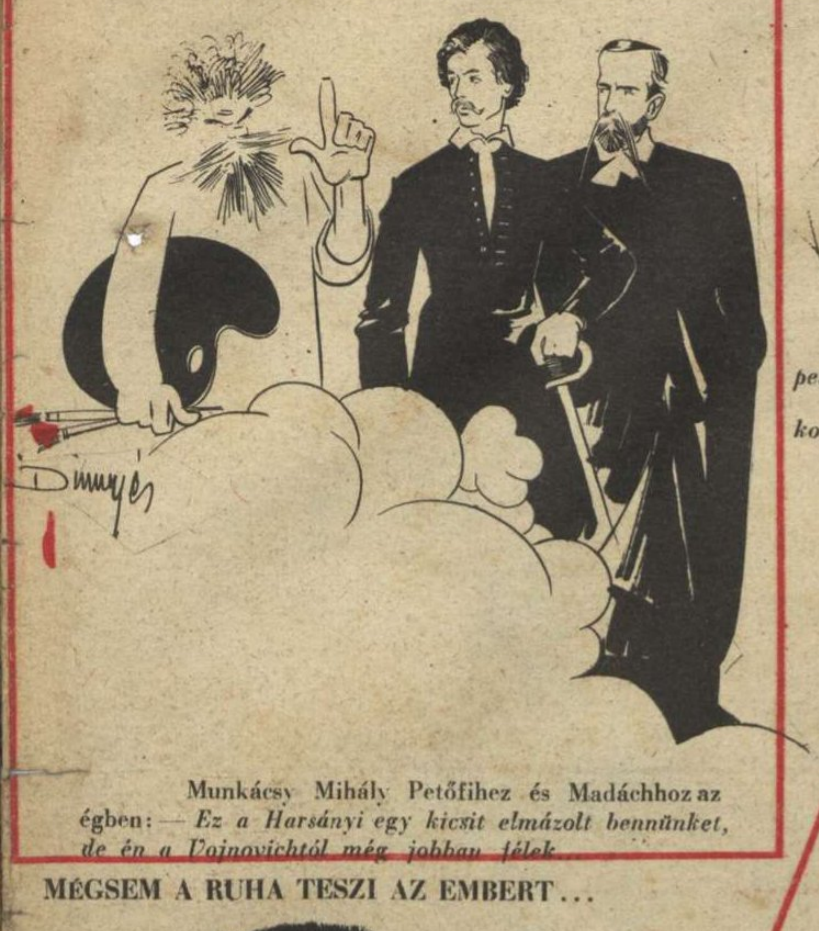

Munkácsy Mihály Petőfihez és Madáchhoz az égben: — *Ez a Harsányi egy kicsit elmázolt bennünket, de én a Vojnovichtól még jobban félek...*

ELMÉLET ÉS GYAKORLAT

— *Hallotta, Svartz úr, hogy Palesztinában pestis dühöng?*

— *Mindig mondtam, hogy oda kell vágyakozni, de itt kell maradni...*

DAGÁLY — TENGERI VESZTESÉGEKBEN...

AZ ÉLŐ EGYIPTOMI GÚLA...

MÉGSEM A RUHA TESZI AZ EMBERT...

avagy az új cári-fényességű díszegyenruha Szovjetoroszországban...

VÖRÖS HADVEZÉREK EGYMÁS KÖZÖTT:

Zsukov: — *Ezek a hadosztályok teljesítették a támadási parancsot, Timosenko elvtárs...*

EISENHOWER TÁJÉKOZTATJA A SAJTÓT:

«...és azt is írja meg, kedves Eisenstein Samu, hogy itt Afrikában, az arabok zárt sorokban állnak mögöttünk és bámulják az amerikai demokráciát...»

EGY KIS BALESET A FLANELL-BÖRZÉN

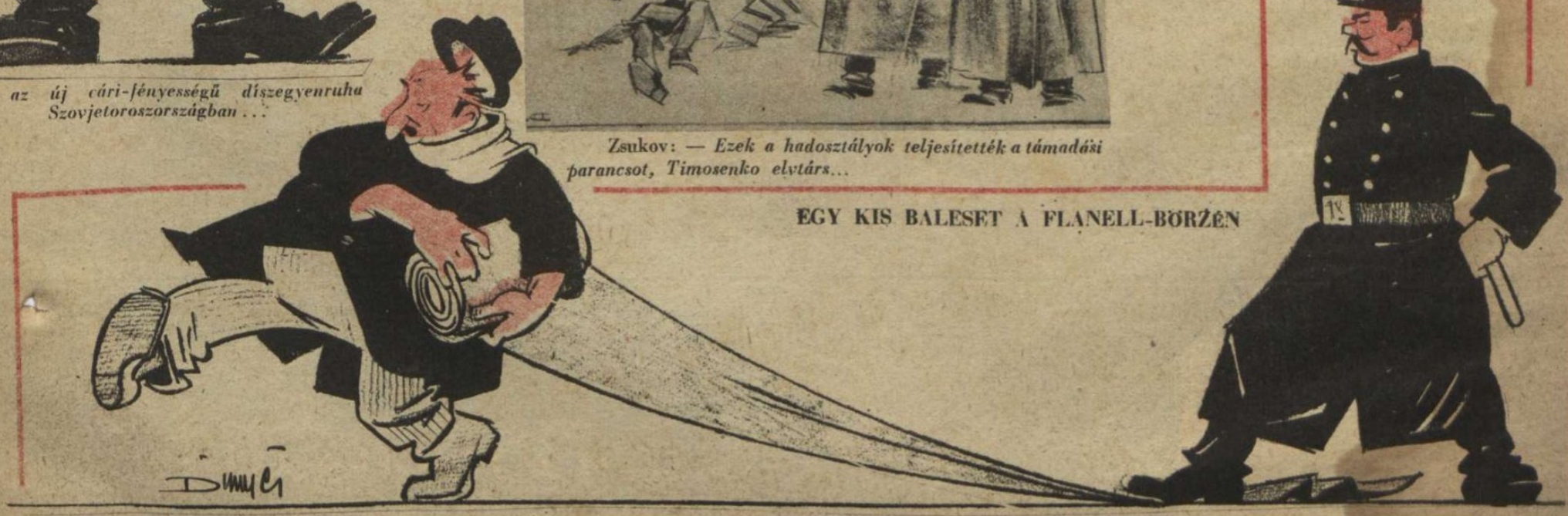

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztőségért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 10 P, félévre 5 P, negyedévre 2.50. Egyes szám ára 20 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, rajzok megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. offset-körforgógépén. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

ŐRSZEM A TENGERALATTJÁRÓN

(Götz Egmund festménye)

A lapot küldi:

.....

Cím: .....

.....

Tábori posta szám: .....